

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 181 (1931) ♦ Вівторок, 22 вересня 1998 року ♦ Ціна договірна

Голова Верховної
Ради України

Олександр Ткаченко провів
минулі вихідні у зустрічах
з трудівниками Поділля

Він узяв участь в урочистостях на честь 350-річчя Пиливецької битви козаків Богдана Хмельницького, котра закінчилася блискучою перемогою над польським військом.

Під землю
за хлібом
і з надією

2

ЗАКОНИ МАЮТЬ ПРАЦЮВАТИ НА ЕКОНОМІКУ ДЕРЖАВИ

Олександра Ткаченка, народних депутатів України, обраних на Хмельниччині, зустріли на кордоні Хмельницької та Вінницької областей голова обласної державної адміністрації Віктор Лундишев, голова обласної ради Микола Приступа, керівники обласних установ, представники громадськості краю.

У Летичеві після покладання квітів до пам'ятника легендарному народному меснику Устиму Кармалюку Олександр Ткаченко зустрівся з мешканцями райцентру. Розповідаючи про роботу Верховної Ради, її мету і завдання на поточний момент, Голова ВР підкреслив, що більшість із нинішнього депутатського корпусу прийшла у парламент працювати на розбудову та інтереси незалежної України, визволення якої почалося 350 літ тому.

На знімку: відкриття пам'ятника Т.Шевченку, село Стара Синява; зустріч з головами селищних рад Хмельниччини.

(Закінчення на 2-й стор.).

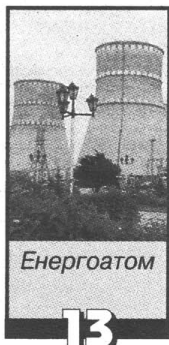

Фото Миколи ВЕЛОКОПИТОВА.

«Моя любов
зі мною
не умре»...

11

Енергоатом

13

Ох, нелегка це робота - з болота тягти...

Минулої п'ятниці президенти України та Російської Федерації Леонід Кучма та Борис Єльцин зустрілися в неформальній обстановці в підмосковній резиденції Єльцина в Завидові, а також із Прем'єр-міністром РФ Євгеном Примаковим.

В інтерв'ю журналістам після повернення до Києва Леонід Кучма сказав, що у нього «є всі підстави» бути задоволеним результатами зустрічей і переговорів у Москві. Вони мали абсолютно «відвертий характер і вперше не розглядалися з точки зору лише однієї держави», — підкреслив Президент.

Ще відвертішим був заступник секретаря Ради оборони і національної безпеки України, голова стратегічної групи з україно-російського співробітництва Олександр Разумков в інтерв'ю телепрограми «Подорожності». На запитання ведучої, чи справділося його гасло «Вперед у Росію», він відповів ствердно.

(Закінчення на 8-й стор.).

День відкритого листа

До зустрічі, кримчани!

Як уже повідомлялося, 2 жовтня цього року в Сімферополі в приміщенні Верховної Ради Криму об 11-й годині «Голос України» проводитиме черговий день відкритого листа за участю Голови Верховної Ради Криму Леоніда Грача та голови Кабінету Серія Куніцина, а також членів уряду і депутатів Верховної Ради України та Криму. Свої думки, пропозиції, зауваження щодо проблем мешканців півострова просимо надсилати в редакцію «Голосу України» і власному кореспонденту газети Віктору Хоменку за адресою: Сімферополь, вул. Київська, 137, а/с № 30.

Під час акції з 11 до 13 працюватиме «гаряча лінія». Телефон 22-33-23.

Чекаємо листів, дзвінків і до зустрічі!

ПЕРЕД ЗАКОНОМ УСІ РІВНІ, а тому немає жодної гілки влади, яка мала б верховенство над іншими

Таку думку висловив Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко 21 вересня на зустрічі з головою та членами президії Вишого арбітражного суду України. Адже демократія передбачає правову державу. Він переконаний, що зусилля всіх гілок влади мають бути спрямовані на виведення України з економічної кризи.

У цій системі протидія і стримувань особливе місце належить судовій гілці влади і, зокрема, системі арбітражних судів. Адже у разі зміни політичної системи, форми власності, саме судам доводиться розв'язувати чимало проблем для поступального руху і реформування економіки.

(Закінчення на 14-й стор.).

Пісенька про дельфіна

Маленький Женя Сіденко часто просив маму заспівати цю пісню. Хто знав, що незабаром він сам потрапить у біду.

(Закінчення на 12-й стор.).

О Сьогодні в Києві розпочинає роботу 7-й позачерговий надзвичайний з'їзд Асоціації українських банків.

О У Національному виставковому центрі України проходить міжнародна спеціалізована виставка «Поліграфія-98».

О На Яворіському полігоні (Львівська обл.) завершуються комп'ютерні командно-штабні навчання «Щит миру-98».

P.S.

У номер

Давайте рахувати

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко має зустріч з головою Рахункової палати Російської Федерації Хачимом Кармоловим. Під час зустрічі обговорювалися питання накопичення та використання коштів державного бюджету, перспективи співробітництва, особливо в агропромисловому секторі. Нагадувалося про розроблення українсько-російської міжнародної програми розвитку АПК, що вже вийшла за межі статистичних відносин СНД, необхідність виробити систему продовольчої безпеки.

Сторони поділилися досвідом, проблемами, що виникають у процесі роботи, позитивними зрушеннями і домовилися й надалі розвивати співробітництво в рамках міжпарламентських зв'язків.

Самооцінка за місяць

Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк провів зустріч із журналістами. Він дав оцінку роботі парламенту за перший місяць другої сесії ВР і поділився планами на новий пленарний тиждень. А. Мартинюк проаналізував причини, що заважали депутатам корисно працювати з найвищою ефективністю, й висловив своє власне бачення того, як налагодити стосунки вищого законодавчого органу з іншими гілками влади для пошуку виходу з економічної кризи. Нинішнього тижня народні депутати працюватимуть у виборчих округах.

Працювати на перспективу, а не в пожежному порядку

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук вважає, що парламент повинен концептуально змінити організацію своєї діяльності. Виступаючи на засіданні прес-клубу Асоціації засобів масової інформації, він наголосив на тому, що потрібно перестати працювати на перспективу, а не «в пожежному порядку, як раніше». Головною особливістю роботи другої сесії ВР В. Медведчук назвав відмову від конфронтації з гілками влади і встановлення з ними ділового конструктивного співробітництва, а одним із найважливіших завдань парламенту — спільну з урядом розробку антикризових заходів. Для того, щоб норми Конституції діяли, вважає він, необхідно прийняти більш як 70 законів. А 52 законопроекти ще навіть не подано до Верховної Ради.

Замовлення каламутити воду передано з Дніпропетровська до Києва

Справа, яка за позовом промислово-фінансової корпорації «Дніні енергетичні системи України» до Індустріальної районної податкової адміністрації слухалася в Дніпропетровському обласному арбітражному суді під головуванням його голови Володимира Плевака, депо несподівано завершилася тим, що її перадресували у Вищий арбітражний суд України. Це, як на мене, не просто «пас» столичним колегам, а умовняння рук.

(Закінчення на 5-й стор.).

Закони мають працювати на економіку держави

(Початок на 1-й стор.).

— сьогодні треба відкрити всі політичні амбіції, наповнити нашу незалежність економічним змістом, а не закликami. Сім років експериментів і розмови про незалежність лише боляче позначили на простій людині.

— Не може такого бути, — сказав Олександр Ткаченко, — щоб людина трудилася і не отримувала зарплати, а відпрацювавши все своє життя, не отримувала пенсії. Щоб мати, проводячи дитину до школи, у технікум чи вуз, — не мала ще дати з'їсти чи з одягнути. З цього ми робимо серйозні висновки. Це не той курс, який нас сесія ляже Президентів. Президент нас Верховну Раду, а уряд протягом чотирьох років мінняється чотири рази.

Промовець закликав спільними діями відкрити наше національне багатство. Щоб родила земля, щоб запрацювали фабрики і заводи, щоб повернули інженера до його роботи, вчителя — до школи, а не до ринку і пошуку там шматка хліба, робітника — за верстат, а колгоспника — орати, сіяти й годувати державу. Українці це завжди вміли робити.

Тема особистості відповідальності була провідною і під час зустрічі Олександра Ткаченка з хліборобами селянської спілки села Требухівці Летичівського району. Невже Президент чи міністр має казати, коли сіяти, як піднімати врожайність. Адже все ми знали і уміли, все це було вже завойоване хліборобами. У вісімдесяті роки Україна за виробництвом хліба на душу населення була третьою у світі — виробляла більше тонн на людину. А сьогодні — близько 500 кілограмів. То де візьметься той достаток? До того ж у різних господарствах — різні результати. А це тому, що по-різному ставляться до своїх обов'язків голова колективних підприємств, спеціалісти, багато з яких уже й позбувалися славних підписів технології вирощування високих урожаїв, яких вивчав і Олександр Ткаченко, працюючи свого часу по сусідству головою Тернопільського обласного комітету.

У свою чергу селяни «притиснули до стінки» Голову Верховної Ради гострими і відвертими запитаннями. Держава несповнісими податками обдирає село. Де це у світі бачено, щоб за тону соларки видавали сім (!) тону хліба? Де той обіцяний паритет? Де обіцяна нова українська сільськогосподарська техніка? Печучих запитань було багато. Голова ВР

відповів селянам чесно. А у чому міг — і обіцяв. Запевнивши подолання, що при формуванні бюджету на 1999 рік особисто зробить усе, щоб Верховна Рада наклала матораторів на податки для сільськогосподарів, прийнятні на три роки.

Під час переїзду з Летичівського до Старосинявського району у селі Шрубівці назустріч урядовому кортежу трапилася весілля пореція. Олександр Ткаченко щиро привітав молодят Ірину та Івана Западеників (випускницю школи та авторемон-

хочуть бачити не просто незалежну Україну, а Україну економічною самостійну. Сім прожитих років — це також відкриття. Відкриття в тому значенні, що неприпустимо повторювати ті помилки, які зроблено. Ситуація склалася так, що не економіка формує політику, як вимагають того закони суспільного розвитку, а політика визначає економіку. Якщо не об'єднати зусилля Президента, виконавчої влади і парламенту, з кризи виходу не буде. Нинішній парламент набавгато складніший від поперед-

збирати удвічі більше з 40 млн. тонн зерна, ніж із тих 21 млн. тонн, які має Україна цього року. Саме цим шляхом має йти уряд, хоче він того чи ні.

«Дехто прагне замінити уряд», — сказав Олександр Ткаченко. — Я не підтримую цього. Бо часто заміна керівника до добра не привела. Але це не означає, що в уряді не буде змін. Все їде до того, щоб сформувати уряд народного довіря.

Нині ВР запроваджує робочі наради за участю голів об'єднань, райрад, сільрад, учених, фахівців, щоб проаналізувати створену законодавчу базу, виконання бюджету 1998 р. та причини його секвестрування, фінансової політики, бо є підстави гадати, що її проводять люди, які вважали за те, чого не розуміють. Перша така нарада відбудеться вже у вересні, а в жовтні її буде проведено у Харкові. Чому у нас так розрив між законами і їхнім виконанням? Чому на 19 вересня ми посіли 35—38 відсотків озимих, а після вересня вже можна не сіяти, і 1999 рік вже на голод тягне. І якщо збирати по 30 ц пшениці з гектара і по 190 ц з гектара буряків, то чи варто сіяти і пшеницю, і буряки? Отже, доводиться робити висновки, що повсюдно втрачено почуття відповідальності, бо якщо, наприклад, за нестачу мінеральних добрив винна держава, то хто винен у тому, що в ґрунт перестали вносити органіку.

«Так, як ми працювали досі, наголошує Голова ВР, — далі не можна. Сьогодні мені одна жінка сказала: товаришу Ткаченко, ви добре говорите, але ми вам не віримо. Якщо втрачається у людей віра в політиків, таких політиків чекає неминуче банкрутство. Ми прийшли сьогодні до рад, щоб повернути людям надію».

...Майоринам різнокольорових козацьких знамен полум'яне курган Козацької слави, насипаний на полі Пиллявської битви. Море людей заповнює це історичне місце. «З такої пресвятої волі повіки буде слава золотам — цей заклад свята увірвав у себе і почуття, і настрій, і дух тисяч людей, що прийшли відзначити 350-річчя подвигу українського народу в боротьбі за волю, за свою державу».

Із промовою на святі виступив Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко.

Михайло ВАСИЛАШКО,
Анатолій КАРСЕНКО.

Фото Миколи
БЕЛОКОПИТОВА.

«ДНЕСЬ, ГАЛИЧЕ, ЧЕСТЬ ТВОЯ!»

Вдарили церковні дзвони і сповістили недільного дня про велике свято — 1100-ліття Галича, славного стітці Галицько-Волинського князівства. І прибули сюди з усіх-усюд високі гості. І говорили вони біля бронзового постаменту Данила Галицького про коріння і крону великого древа історії. Президент України Леонід Кучма, який прибув на Івано-Франківщину з нагоди торжества, зазначив, що Галич — генетичний доказ нашої спромож-

ності до державотворення. У святі взяв участь заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук.

У рамках квінцennialної програми відбулася міжнародна конференція «Галич і Галицька земля в державотворчих процесах України».

На знімку: Президент України Леонід Кучма під час урочистого відкриття пам'ятника Данилу Галицькому.

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (ДНАУ).

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про заставу»

Верховна Рада України постановляє:
У пунктах 1 та 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про заставу» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 2, ст. 3) цифри та слова «1 люня 1998 року» замінити цифрами та словами «1 березня 1999 року».

Президент України Л. КУЧМА.
Київ, 8 вересня 1998 року.
№ 82-XIV

Заява депутатської групи «Незалежні» про відновлення (затвердження) передбаченого чинним законодавством Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією

Згідно із Законом «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та Законом «Про боротьбу з корупцією» у Верховній Раді України передбачений Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Це єдиний комітет парламенту, на якого, права і повноваження закріплені в двох законах. На цей комітет зазначеними законами покладено контрольну функцію за діяльністю правоохоронних органів та за виконанням державними органами законодавства у сфері боротьби з корупцією.

Але трапилося так, що без достатнього обґрунтування та внесення відповідних змін до зазначених законів, тобто з їх порушенням, цей комітет через різні причини, обставини та мотиви був ліквідовано.

Новостворений Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та боротьби з організованою злочинністю і корупцією без внесення відповідних змін до вищезазначених законів не має тих прав, повноважень і контрольних функцій, які мав до ліквідації Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Таким чином, парламент, порушивши вимоги зазначених законів, втратив передбачений двома законами дієвий інструмент парламентського контролю за діяльністю виконавчої влади.

У той же час і Президентом, і урядом, і Верховною Радою України зроблені висновки, що рівень корупції в нашій державі, особливо у виконавчих структурах, реально загрожую національній безпеці України, а одна із основних причин глибокої економічної кризи — це корупція.

За оцінками міжнародних експертів, Україна є однією з найбільш корумпованих держав у світі.

У жовтні 1997 року нарада голів парламентів країн — учасниць Центрально-Європейської Ініціативи (до складу якої входять 16 країн, у тому числі й Україна) рекомендувала учасникам ІСІ створити у національних парламентах постійні комітети (комісії) по боротьбі з корупцією для посилення контролю за діяльністю виконавчої влади. Як приклад наводились відповідні комітети парламентів України та Італії.

Час, який ми працюємо у Верховній Раді України, на нашу думку, засвідчив помилковість прийнятих рішень і необхідність відновлення самостійного Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. На сьогодні парламент в особі цього комітету може стати останнім бар'єром на шляху подальшого зростання корупції та криміналізації держави, що вже має ознаки кланово-мафіозної структури.

Ось чому депутатська група «Незалежні» звертається до Верховної Ради України з пропозицією відновити (затвердити) Комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією і проголосувати цю пропозицію поіменно.

Нашу пропозицію підтримали 155 народних депутатів України.

З повагою,
депутатська група «Незалежні»
В. ГОЛОВИЩКА,
Г. ОМЕЛЬЧЕНКО,
А. ЄРМАК.

ХИБНИЙ злочинний курс політичних та економічних «реформ» по реставрації капіталізму в Україні закономірно привів до економічної кризи і розвалу економіки, зuboжіння мільйонів наших співвітчизників, роздавання та купки за безцінь майна держави і внутрішніми кримінальними, і іноземними капіталістами.

З 1991 року ми попереджали, що реформи за рецептами МВФ мають кінцевою метою мирним шляхом колонізувати Україну. Але ні Президент Л. Кравчук, ні Президент Л. Кучма, ні уряди, ними створені, не звертали уваги на наші попередження, ні на конкретні пропозиції, на яких прокладено потрібний розвиток держави та її економіку. Вищий представницький та законодавчий органи України — Верховна Рада XII і XIII скликань створила законодавчу базу під ці реформи, які закономірно призвели державу до глибокої економічної і фінансової кризи. Одночасно політичні реформи призвели до системної політичної кризи. Зміни до Конституції УРСР від 24.10.1990 р., введення інституту президентства в Україні, ліквідація всіх форм контролю, побирання прав трудових колективів та законодавчої ініціативи профспілок, прийняття анти-

Останнім часом, у зв'язку із загостренням соціально-економічної ситуації у державі, фракція Народної демократичної партії і її прихильники правого спрямування у Верховній Раді України, з метою зняти з себе відповідальності за цей хаос і безладдя, виступили із заявою про відставку відповідальності комуністів. Ця тенденція проявилася і під час недавнього обговорення на сесії основних засад внутрішньої та зовнішньої політики при обранні голови Фонду державного майна України.

Не бачаючи втягнутися у дірби мікратікційні суперечки, не будемо коментувати ці надумані і голосливі твердження наших опонентів, які вкотре займають своє улюблене справу — рекламанію за хворого голови на здоров'я. Нагадаємо їм лише одне відоме українське прислів'я щодо «мичання і мовчання». Сподіваємося, що члени «Лівці народної партії і їх підпалівачі обізнані з фольклором рідного народу.

А тепер по суті. На наш погляд, саме за активної підтримки НДП (друга назва цієї партії «Партія владі») антинародний режим Президента України Л. Кучми і працюючий при ньому на постійній основі «тимчасового» виконання обов'язків Кабінет міністрів довели Україну до становища колоніальної держави, а народ — до масового зuboжіння. Вони створили особливо вигідну і зручну для себе обстановку карової черкаші і плутанини у Фонді держмайна, в Генеральній прокурату-

Останніми роками склалася надзвичайна ситуація при вирішенні численних питань, пов'язаних з поверненням, облаштуванням та відновленням прав кримсько-татарського народу.

Сьогодні в Автономну Республіку Крим повернулися понад 260 тисяч кримських татар, однак більшість із них, а це десятки тисяч сімей, не мають елементарних житлових умов та вимушені разом з малими дітьми, старими батьками жити в недовбудованих будинках та тимчасових збудовах. У більшості з 300 сімей, де облаштовуються кримські татари, котрі повернулися, відсутнє електро- та водопостачання, не кажучи вже про дороги, водопостачання, школи. Рівень захворюваності та смертності серед репатріантів набагато перевищує середні

Заява депутатської фракції Комуністичної партії України у Верховній Раді України

рі, в інших владних структурах.

І це не випадково. Алге у митній вождіш найкраще ловиться риб — велика і мала. Якщо ж говорити про приватизацію, то фактично переконано свідчать, що цей процес здійснюється в інтересах крупної кримпаларської буржуазії і корумпованого чиновництва, практично відбувається розкрадання загальнонародної власності. Ні для кого не секрет, що під час продажу навмисно і штучно знецінюють важливі об'єкти державного значення, але навіть і ці мінімальні кошти надходять до бюджету з великим запізненням, а то й зовсім безслідно губляться. За 6 місяців 1998 року реальні надходження до держбюджету від приватизації становили близько 250 млн. грн., тобто четверту частину від запланованого на рік.

Більше того. За достовірною інформацією, у цій справі допускаються серйозні порушення кримінального характеру, які повністю дискредитують саму ідею приватизації, справедливо названу народом «підкупницькою». Зрозуміло, все це ще більше загострює вкрай напружену соціально-економічну ситуацію в країні і вимагає негайної політичної і правової оцінки.

Виходячи з цього і беручи до уваги, що претендент на посаду голови Фонду держмайна О. Бондар протягом останніх років як перший

заступник голови ФДМ був безсередньо причетний до всіх цих сумнівних справ, комуністи-депутати, які і багато інших наших колег, відповідно визначили статус цього кандидатури, в результаті чого його не було обрано.

Особливо підкреслимо, що комуністи в принципі виступають проти концепції приватизації, реалізація якої суперечить національним інтересам. Алге практика показує, що економічні і соціальні наслідки приватизації в наших умовах не виправдовують її надії, які на неї покладають автори ринкових реформ. Приватизаційні операції в рамках суспільно-господарських трансформацій насправді праві, а не стали передумовою об'яного урядом економічного провітрювання, зростання інвестицій і робочих місць, підтримки конкуренції, модернізації виробництва, важливим чинником розвитку демократії. Ось чому вважаємо, що Фонд держмайна повинен передусім займатися не стільки приватизацією, скільки зберіганням і зміцненням державної власності, забезпечення ефективних управління нею.

Щоб припинити вистрілювати з безладдя, навести належний порядок в управлінні державним майном і приватизації, комуністи разом з представниками інших депутатських фракцій лівого спрямування відповідно до чинного законодавства про-

понуємо надати Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації статус тимчасової слідчої комісії і на період її роботи виставити мораторій на процес приватизації. У зв'язку з правовою невизначеністю спеціалізованих аукціонів і метою запобігання можливим зловживанням нами запропоновано призупинити проведення спеціалізованих аукціонів по продажу частини державного пакета акцій підприємств, що визначені постановою Кабінету міністрів України від 31 липня 1998 року, з використанням компенсаційних сертифікатів без грошів власності авіація.

Фракція Комуністичної партії України ще раз заявляє, що головним її завданням у рамках Конституції України є формування правової держави, законотворче забезпечення розвитку народного господарства і всього суспільства, захист інтересів трудящих. Комуністи ніколи не ухилялися від відповідальності перед народом і не відмовлялися від своїх переконань, довівши це в історичному плані.

Сподіваємося, що саме такі високі цілі мають на меті і наші колеги з фракції НДП, виховані у свій час у Раді Комуністичної партії. Сподіваємося, що в їх свідомості і діях все-таки переможе здоровий глузд і, як вони справедливо закликають усіх нас, «відповідальність перед народом України візьме гору над вузькопартийними та клановими інтересами».

Фракція Комуністичної партії України.

— Меджіков на основі Конституції України.

Волонери фракції Народного руху України, спираючись на Білоруську угоду з питань, пов'язаних з відновленням прав депортованих осіб, національних меншин і народів, ратифікуваною Верховною Радою України 17 грудня 1993 року, вимагає від Президента і уряду України внесення до порядку денного наступного саміту голів урядів країн СНД як першочергове питання про участь країн СНД, насамперед Російської Федерації, Узбекистану, Киргизстану, Таджикистану, в фінансуванні заходів, пов'язаних з облаштуванням кримських татар, які повертаються на територію України з території вищезазначених держав.

В'ячеслав ЧОРНОВІЙ,
голова фракції.

Заява парламентської фракції Народного руху України

показники по Криму. В зв'язку з обвалним скороченням виробництва десятки тисяч працездатних людей, а це висококваліфіковані спеціалісти в різних сферах, не можуть знайти собі роботу.

Зрозуміло, що такий катастрофічний стан десятків тисяч людей, які повертаються на свою Батьківщину після п'ятидесятирічного вигнання, ускладнює соціально-економічну і суспільно-політичну ситуацію в автономії і не сприяє нормальній інтеграції кримсько-татарського народу в українське суспільство.

Злочини проти кримсько-татарського народу, а також деяких інших національних

меншин, депортованих з території України, були скоєні за часів існування СРСР, відповідно й наслідки цих злочинів мають усуватися за активної участі і допомоги тих країн СНД, які тією чи іншою мірою пов'язані з проблемою депортованих народів та національних меншин.

Парламентська фракція Народного руху України виходить з розуміння того, що регулювання питань політичної і правової інтеграції кримських татар, котрі повертаються в українське суспільство, — прерогатива Української держави і має здійснюватися в діалозі з вищим представницьким органом кримсько-татарського народу

Заява фракції Прогресивної соціалістичної партії України «Про соціально-економічну та політичну ситуацію в Україні»

народу України. Немає жодного нашого голосування на підтримку цього курсу реформ.

Своїми акціями протесту (колі 150 чоловік зійшлися 100-кілометровий піший похід в червні 1997 р., 67 чоловік голодували перед Верховною Радою в липні 1997 р.) наша партія вимагала припинити злочинні економічні реформи, енотичі і злушання над трудовиками. Ми вимагали віддати до суду прем'єра Лазаренка із його урядом, вимагали відставки Президента Кучми та дострокових виборів парламенту, ми вимагали проведення Всеукраїнського референдуму за основ соціально-економічного ладу.

І вже в лютому 1998 р. наша партія вийшла в парламент із заявою про імпліцит Президента Кучми та усунення Мороза з посади Голови Верховної Ради за злочини перед державою. Лише 50 депутатів підтримали нас.

У Верховній Раді України XIV скликання наша партія 21.07.98 р. запропонувала бюджетну резолюцію, альтернативу від традиційних реєстрів МВФ.

Сьогодні ми робимо ще одну спробу мирним, конституційним шляхом вивести Україну з економічної та політичної кризи, запобігти фінансовому колапсу, загрозі за якого з кожним днем стає реальнішою, а наслідки нищівними. Ми пропонуємо парламенту: 1. Терміново розглянути «Засади внутрішньої і зовнішньої політики», прийнявши конкретну концепцію перетворення. Вважаємо, що саме така законотворча найбільш цілісний і радикальний, що дасть змогу зупинити поглиблення кризи і вивести Україну з неї.

Антикризові заходи, розроблені урядом, демонструють повну нездатність уряду оцінити глибину кризи, ліквідувати її. В тих заходах ігнорується проблема стимулювання обсягів вітчизняного виробництва, і створення нових робочих місць, стимулювання накопичення і зміцнення соціальних програм. А без цього вихід з кризи є принципово неможливим.

2. Підтримати запропоновані нами зміни до Конституції Укра-

їни і ліквідувати інститут президентства. Переконані, що така позиція повинна бути прийнята не тільки партіями, що називають себе лівими, але й бізнесменами, прагматиками, всіма, хто вважає себе патріотами України, бо початок президентського марафону в умовах кризи, шаленої корупції і відкритої злочинності втягне Україну в нові потрапляння і величезні матеріальні втрати.

3. Питання про конституцію уряду розглядати комплексно — під конкретну програму висувати конкретну людину. І визначений політичний слід брати на себе відповідальність за економіку держави.

Враховуючи результати виборів, вважаємо за доцільне висунення П. Симоненка (першого секретаря КПУ) на посаду Прем'єр-міністра України. 4. Прийняти рішення про проведення Всеукраїнського референдуму за основ нової Конституції. Волесвіялення народу по системі влади, соціальним гарантіям, власності на землю, зовнішній політиці, мові та символіці дасть змогу об'єднати народ для вирішення найгостріших соціально-економічних і політичних проблем, закріпити їх у новій Конституції і в такий спосіб забезпечити вихід України з кризи.

Заява фракції Народного руху України

Після двох сесійних днів минулого тижня у Верховній Раді України точилися безплідні дебати довкола питання про засоби внутрішньої та зовнішньої політики України. Ліви сил в парламенті фактично зробили спробу зійти з конституційного перевороту. Держава переживає гостру фінансово-економічну кризу, що вимагає від української влади, в тому числі й законодавчої, вжити негайних антикризових заходів. Натомість комуністи та інші прибічники перетворили сесійний зал на плацдарм для підготовки до президентської кампанії, використовуючи трибуну для проголошення популярних гасел та антидержавних виступів. Це було розраховано не на присутніх у залі, а на мільйони українських радіослухачів з метою їхньої дезінформації.

Фракція Народного руху України засуджує таке безвідповідальне ставлення представників лівих сил до нагальних завдань парламентської роботи. Ми наполягаємо на припиненні політичних спекуляцій і деструктивної балаганщини і вимагаємо приступити до конструктивного законотворчого праці, вкрай необхідної для подолання кризової ситуації, для поліпшення життя наших співвітчизників, насамперед — для розв'язання проблеми хронічних невиплат заробітної плати та пенсій.

В'ячеслав ЧОРНОВІД,
голова фракції.

Заява депутатської фракції Комуністичної партії України у Верховній Раді України

Про ситуацію в сільськогосподарському виробництві України

Сільськогосподарське виробництво доведено до катастрофи. Не стійким лихом чи іншими аномальними явищами, а руйнівною політикою Президента та уряду, що базується на респектах західних радників і Міжнародного валютного фонду. Здоровий глузд не може сприймати ситуацію, щоб у пожежі осінні дні не сіяли озими (а строки минають), не збирали соняшники, цукровий буряк, кукурудзу, не проводилися підготовки ґрунту. Причина банальна — немає пального. На звернення кльоробів, які надходять до Верховної Ради України, ні Президент, ні Кабінет міністрів не звертають уваги. Ініційований народними депутатами-аграрниками розгляд сучасної ситуації на селі в сесійному залі Верховної Ради 16 вересня ц. р. зведено до формальної інформації, яку Кабінет міністрів та Міністерство АПК використали для зняття з себе відповідальності за кризу на селі.

Але ж саме їх конкретні рішення та дії привели до цього. Розвал колективних господарств, лібералізація цін, відмова від планування і державного замовлення, грабіжницька приватизація переробних і сервісних (а зараз елеваторів і спиртових) підприємств, знекровлення сільгоспмашинно-будівляння, інтервенція внутрішнього ринку, залишковий підхід до фінансування соціальної сфери села, примусове стягнення непомірних податків — цим зруйновано сільськогосподарське виробництво України — потенційний конкурент аграріїв Європи.

За 7 років виробництва продукції цілком зменшилися на 42%, збір зерна — на третину, цукрових буряків — удвічі, виробництво м'яса — в 2,4 раз, молока — в 1,7, яєць — у 2,1. На третину скоротилися машинно-тракторний парк, а з наявного — 70 % працює понад амортизаційний строк. Дійшло до того, що кількість безробітних, що проживають у сільській місцевості, зросла лише у чотири рази за 32,2 %, а смертність — на 30 %. Селяни, а працівники культури діють останнє місце за рівнем зарплати, та ще не одержують її роками, пенсії їм виплачують в останню чергу. Люди доведені до відчаю, а влада мовчить.

Фракція комуністів України вимагає термінових заходів уряду відповідно до рішень Верховної Ради щодо ситуації в сільськогосподарському виробництві. Ми наполягаємо на тому, щоб уряд передбачив і забезпечив:

— фінансування державного замовлення на основні види сільськогосподарської продукції в бюджеті 1999 року;

— паритет цін на продукцію села і промислову продукцію для сільськогосподарського виробництва;

— впровадження податкових канікул на 3—5 років для сільгоспвиробників;

— захист внутрішнього ринку від засилья (в тому числі контрабандною) імпортованої продукції, якої достатньо виробляють вітчизняні товаровиробники; — поставку пального для проведення комплексно-осінньо-польових робіт за рахунок нафти власного виробництва і міждержавних запасів; — відміну «непопулярних заходів» Кабінету міністрів і повернення вилученого майна і продукції господарствам;

— заупинення розвалу соціальної сфери села; — заборону втручання державних органів у процес вибору форм власності, господарювання, організаційної структури недержавних сільгосппідприємств.

Якщо наша пропозиція про позитивне вирішення цього питання не буде прийнята, фракція комуністів України буде наполягати на відставці уряду, а також на персональній відповідальності Президента України Л. Кучми за його антинародний політичний курс.

Фракція Комуністичної партії України.

Олександр МОРОЗ: «Село — у стадії катастрофи»

Виступ з приводу інформації уряду про становище в АПК на сесії Верховної Ради України

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин, депутати-аграрники ініціювали розгляд цього питання, виходячи з аналізу реального стану речей на місцях. Ми добре розуміємо, що заслуговування інформації і прийняття по тому постанови — далеко не вичерпує проблеми. Ми хотіли хоч би в такий спосіб привернути увагу уряду і всіх, хто причетний сьогодні до вироблення державної політики, до тієї кричущої безвиході, в яку держава загнала і продовжує загнати селянина, усіх, хто займається найголовнішою для людей справою — продовольчим забезпеченням населення, хто визначає справжню економічну незалежність держави.

Водночас ми не хочемо, щоб сам факт розгляду цього питання був використаний як черговий тур «плату Ярославу» по селу. Ні. Треба пошукати міжучасну, примиренню.

Селяни мають гідність, її має поважати держава, влада. Люди, зайняті в аграрній сфері економіки, готові постояти за себе. Про це говорили селяни на багатьох зустрічах в областях, у їх представницьких громадських об'єднаннях. Вони висловлювалися за проведення масштабного (але не зрештоюваною владою) селянського з'їзду. Про це задувалася й на розширеному засіданні комітету з участю представників з усіх регіонів України. Це не безосередна функція комітету, але депутати, котрі мають до цього, сприятимуть підготовці проведення такого з'їзду. Олександр Миколайчук Каченко також підтримує цей захід і, як він уже висловлювався, сприятиме його організації.

Криза в економіці переходить у стадію катастрофи. У селі цей перехід уже відбувся. Він, варто визнати, був неминучим при реалізації вибраного курсу реформ.

Залишилося ще одне, не повністю зруйноване господарство, — земля. Атаку на це багатство за планами у вигляді меморандумів МРФ з послідовністю, підлогою іншого застосування ведуть виконавчі структури, держадміністрації на чолі (я не хотів говорити, але мушу сказати) — на чолі з п'явою держави.

Міф про вільний (зовсім вільний) ринок лусав. Практика це довела. Не може вважатися нормальною політика, при якій поглиблення технології веде до збільшення збитковості, при якій господарства з прекрасними виробничими показниками стають банкрутами, при якій загальна рентабельність галузі становить «мінусе 24 пункти», а деякі підприємства господарства банкрути. Це однакова мікро і стосується колективних господарств і фермерів, акці-

онованих, розпайованих... — усіх видів господарювання.

Раніше в статистиці використовувалася інтегральний об'єктивний показник — виробництво сільськогосподарської продукції на 100 гектарів угідь всіма категоріями господарств, тоді показник того, що дає наша земля. На початку шістдесятих років поведінку вивчалися платки «100 і 400» (як тепер на всіх перехрестях вивішують дуже «актуальні» плакат однієї партії — «Будмо!»). Тоді були орієнтири по виробництву м'яса і молока на 100 гектарів угідь, при досягненні яких параметри харчування ставали б порівнянними з досягнутими в розвинених країнах. У 1990 році Україна мала цифри 154 ц м'яса і 587 ц молока, тоді орієнтири перекиривалися в півтора рази. Інша справа, до пуття продукція не доводилася, але то вже не винні селяни.

Що ж ми маємо тепер? Порівняємо: назвали 154 та 587 і нині приблизно 73 та 338. Падіння практично вдвічі, Україна відкинута до середини п'ятидесятих років.

Курс, як бачимо, «ефективний», хто знайшов би спосіб повернути за сім років суспільство на відстань чотирьох десятиліть? Не задуватимуть про загальновідомі речі: техніки жаливо бракує, вона доbita до ручки, хімічні матеріали в Україні виробляються, але йдуть на експорт, паливе на основі бартеру йде за цінами, що вдвічі перевищують світові, продукція у селян вивантажується за цінами, що не покривають затрати, податки доплатують виробники. Усе це найгірніше відбувається на сільських лоях. У багатьох господарствах працюють люди не оплачують роками, пенсіонери залишаються напризволяще, школи, клуби, лікарні, збудовані селянами, утримувати нічим. Відверто і коротко кажучи, біда! Із цього приводу кілька міркувань.

По-перше. Щодо державного управління. Міноземтор пообіцяв сьогоднішні можливості практично вилити на стан речей. Міністерство зобов'язане виробляти і впроваджувати «правила гри» для всіх суб'єктів цього сектора економіки і мати для того хоч невеликі ваги: ресурсні, фінансові, юридичні, кадрові. Зовсім вилучили галузеві управління в областях і районах, їхні функції призначено до виробництва статистів. Треба припинити при тому практику пошукування керівниками і фахівцями. Оцінку їм треба робити, виходячи не із зада відданості, політичності прихильності чи кошта, а за результатами праці, підготовленості до роботи.

Уряд негайно слід виставити посаду віце-прем'є-

ра з питань АПК. Треба подумати, що краще: один віце-прем'єр чи одинадцять заступників міністра. Ми ж не футбольну команду заступників формуємо. Вважаємо недопустимим будь-яке секвестрування бюджету по статтях видатків на розвиток АПК. Зауваження Мініфін щодо внесення на розгляд Верховної Ради проекту постанови з цього питання зовсім не коректне. Адже Мініфін узяла лише частину показників (без капіталовкладень) і тоді справді скорочення видатків для потреб АПК становить 28 відсотків проти 17 відсотків у середньому по всіх інших галузях. Але якщо включити в обсяги скорочень і капіталне будівництво, то вийде, що скорочення видатків для потреб АПК становить майже 40 відсотків проти 19 відсотків у середньому по всіх інших галузях.

Постає запитання: яким же чином впливати на ситуацію, як можна з усім тим миритися? За великим рахунком, такі намагання не вкладаються в логіку державного управління. Треба також припинити комедію з податковими постановами, вилученням мистач. Зиску від того не вистачить на утримання самих постів, а руйнування виробництва прискорить і прискорить. Соромно за такі заходи, вони не певні за змістом, розраховані на частину обивателів, до того ж протизаконні. Я просив би Вас, Валерію Павловну, навести порядок у цьому питанні.

По-друге. С три ключові проблеми, які держава, всі гілки влади мусять вирішити якомога скоріше. Це — вироблення цінової політики, підтримуваної державою на рівні, що забезпечує рентабельне господарювання при заданих (оптимальних) виробничих показниках: не може бути ситуація, при якій у сезон живих чи збирання осіннього врожаю селянин не знає, за що, куди, яким способом він може збути свою продукцію. Потрібне оптимальне державне замовлення, нехай і з меншими обсягами, можливо, розрахунки йтимуть через біржу, але ці розрахунки мають здійснюватися за рахунок грошей. На жаль, сьогодні село не знає, що це таке — гроші, а тому здириє накручують всі відсотки. Держава не має права стимулювати розвиток бартеру, вона повинна переходити на нормальні товарно-грошові відносини: оцінювати, допускати кредитів, допускати кредитування. Якщо уряд внесе до Верховної Ради проект закону про іпотечу і при цьому ті, хто представляє

цей законопроект, кліянуть, що йдеться не про зміну форм власності на землю, а лише про створення можливостей для кредитування сільгосптоваровиробників шляхом формування відповідного фонду, фінансового резерву тощо, то формувати ці фонди (резерви) можна і без цього закону і кредитувати господарства всіх форм власності не на основі продажу землі, а на умовах, які забезпечать раціональне ведення сільськогосподарського виробництва.

Таким потрібна корекція податкової політики. Фіксований податок — необхідний засіб. Можливо, це і єдиний податок, справа склалася. Вона потребує часу. Але шанс є, і тут біда може допомогти нам. Сільгоспвиробник доведений до такого стану, що розрахуватися з бюджетом просто не здатен. Тому навірля потреба справді оголосити для селян податкові канікули на кілька років, зберігши обов'язок розрахуватися перед Пенсійним фондом. Я не готовий нині стверджувати, що саме так можна вирішити проблему. Треба думати і працювати, але Мініагропром і Кабінету міністрів необхідно робити відповідний аналіз розрахунків у цьому напрямі.

Отже — цни, кредити, податки. Все інше — хоч і важливе, але похідне. Селяни — суб'єкт ринку вже давно, ім умови треба створити, а не руйнувати цього суб'єкта. Все політика держава поки що зводилася до цього неефективного завдання.

По-третє, ситуація з комплексом осінніх польових робіт. Такого стану, як сьогодні, історія українського землеробства ще не знала. Комітет пропонує вжити проект постанови. Це, крім того, що держава повинна зробити, це єдиний шлях до необхідних рішень. Одна з них — забезпечення товарної інтервенції нафтопродуктів, щоб збити облогу нафтоукладів, які хочуть компенсувати свої втрати від падіння ціни на світовому (в т. ч. російському) ринку цінами у нас, так само, як інші втрати через хиткі банківські умови при здійсненні експортно-імпортерських операцій.

Інші положення постанови стосуються пом'якшення фінансової напруги, головним чином через реструктуризацію боргів, відшкодування селянина, який не знає, за що, куди, яким способом він може збути свою продукцію. Потрібне оптимальне державне замовлення, нехай і з меншими обсягами, можливо, розрахунки йтимуть через біржу, але ці розрахунки мають здійснюватися за рахунок грошей. На жаль, сьогодні село не знає, що це таке — гроші, а тому здириє накручують всі відсотки. Держава не має права стимулювати розвиток бартеру, вона повинна переходити на нормальні товарно-грошові відносини:

оцінювати, допускати кредитів, допускати кредитування. Якщо уряд внесе до Верховної Ради проект закону про іпотечу і при цьому ті, хто представляє

цей законопроект, кліянуть, що йдеться не про зміну форм власності на землю, а лише про створення можливостей для кредитування сільгосптоваровиробників шляхом формування відповідного фонду, фінансового резерву тощо, то формувати ці фонди (резерви) можна і без цього закону і кредитувати господарства всіх форм власності не на основі продажу землі, а на умовах, які забезпечать раціональне ведення сільськогосподарського виробництва.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Положення про роботу групи з проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби

Затвердити Положення про роботу групи з проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби (додається).

Президент України
Л. КУЧМА.

Київ, 10 вересня 1998 року.
№ 1001/98.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Указом Президента України
від 10 вересня 1998 року №1001/98

ПОЛОЖЕННЯ

про роботу групи з проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби

1. Робоча група з проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби (далі — робоча група) утворена для організації реалізації положень Концепції адміністративної реформи в Україні в частині проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби.

2. У своїй діяльності робоча група керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, а також цим Положенням.

3. Основними завданнями робочої групи є:
визначення першочергових заходів та організаційно-правових засад проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;
організація та координація підготовки органами виконавчої влади проектів нормативно-правових актів з питань реформування місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;

розроблення механізму впровадження реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби, аналіз ходу та визначення строків її впровадження та контроль за їх додержанням;

організація підготовки експертних оцінок та попередній розгляд проектів нормативно-правових актів з питань реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;
інформування Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи про хід реалізації заходів щодо впровадження положень Концепції адміністративної реформи в Україні в частині проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;
внесення Державній комісії з проведення в Україні адміністративної реформи пропозицій щодо прийняття в установленому порядку нормативно-правових актів, необхідних для проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;

організація науково-практичних конференцій, семінарів, нарад тощо з питань забезпечення проведення в Україні адміністративної реформи;

розгляд пропозицій органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо підвищення ефективності проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;

сприяння проведенню аналітичної та науково-методичної роботи в наукових установах, спрямованої на відслідковування процесів проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;

організація розробки проектів програм наукового, матеріально-технічного, фінансового та кадрового забезпечення проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби.

4. Робоча група має право:
одержувати в установленому порядку від центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій необхідну для її роботи інформацію;

утворювати тимчасові робочі та експертні групи для підготовки проектів нормативно-правових актів, інших документів з питань реформування місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби;

залучати до роботи спеціалістів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування (за погодженням з їх керівниками), провідних учених, іноземних фахівців, у тому числі на договірній основі;

заслуговувати інформацію керівників центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань проведення адміністративної реформи, в тому числі про стан підготовки проектів нормативно-правових актів і здійснення заходів, спрямованих на проведення реформи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та державної служби.

5. Організаційною формою роботи робочої групи є засідання, які проводяться в міру потреби, але не рідше одного разу на два місяці.

Засідання робочої групи вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менш як половина членів робочої групи.

6. Рішення робочої групи приймається простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів робочої групи і оформляється протоколом.

Внесення робочої групи, прийнятих в межах її компетенції, об'єзв'язаних для розгляду органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування у межах здійснення ними повноважень органів виконавчої влади.

7. Робочу групу очолює керівник, яким за посадою є заступник Голови Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи.

Керівник робочої групи має заступника, який виконує окремі його доручення та виконує обов'язки керівника у разі його відсутності.

Забезпечення поточної роботи робочої групи здійснює її секретар.

8. Фінансове і матеріально-технічне забезпечення діяльності робочої групи здійснює Кабінет Міністрів України у межах коштів, передбачених на фінансування робіт з проведення адміністративної реформи в Україні, а також за рахунок технічної допомоги, що надійшла на ці цілі від міжнародних організацій.

9. Організаційне забезпечення діяльності робочої групи здійснює Управління організаційної роботи та кадрової політики Адміністрації Президента України та Фонд сприяння розвитку місцевого самоврядування України.

10. Робоча група використовує у своїй роботі бланк встановленого зразка зі своїм найменуванням.

11. Члени робочої групи мають повсякденний, зразок якого затверджує Голова Адміністрації Президента України.

Голова Адміністрації Президента України
С. КУШНАРЬОВ.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Указу Президента України від 18 червня 1998 року №652

Відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України постановляю:

1. Внести до Указу Президента України від 18 червня 1998 року №652 «Про фіксований сільськогосподарський податок» такі зміни і доповнення:

1) частину четверту статті 2 викласти в такій редакції:

«Якщо у сільськогосподарських товаровиробників нараховано у 1997 році сума податків і зборів (обов'язкових платежів), включених до складу фіксованого сільськогосподарського податку, перевищує суму фіксованого податку, нараховану згідно з цим Указом, більше, ніж у три рази, то до суми фіксованого податку застосовуються такі підвищуючі коефіцієнти:

у разі перевищення у три-чотири рази — 1,5;

у разі перевищення більш як у чотири рази — 2»;

2) у статті 3:

абзац другої частини другої викласти в такій редакції:

«для ріллі, сіножатей та пасовищ — 1»;

доповнити статтю після частини другої новими частинами такого змісту:

«Для платників податку, які здійснюють діяльність у гірських зонах і на поліських територіях, ставка фіксованого сільськогосподарського податку з одного гектара сільськогосподарських угідь установлюється у відсотках до їх грошової оцінки, яка проводиться відповідно до методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, в таких розмірах:

для ріллі, сіножатей та пасовищ — 0,5;

для багаторічних насаджень — 0,1.

Перелік господарств, на які поширюється дія части-

ни третьої цієї статті, затверджується до 1 грудня 1998 року на пленарних засіданнях обласних рад за поданням районних державних адміністрацій, виходячи з критеріїв, установлених статтею 1 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», та визначених Кабінетом Міністрів України поліських територій».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною п'ятою;

3) частину другу статті 5 викласти в такій редакції:

«Віднесення Державного казначейства України у районі наступного дня після надходження коштів перераховують суми фіксованого сільськогосподарського податку у таких розмірах: до місцевого бюджету — 8 відсотків, на обов'язкове державне пенсійне страхування — 90 відсотків, на обов'язкове соціальне страхування — 2 відсотки і повністю відповідний орган державної податкової служби про загальну суму податку та її розмежування».

2. Скасувати Указ Президента України від 10 серпня 1998 року №870 «Про заходи щодо підтримки сільськогосподарських товаровиробників гірських зон та поліських територій».

3. Цей Указ набирає чинності в порядку, передбаченому пунктом 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України і діє у період з 1 січня 1999 року до 1 січня 2004 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

Київ, 11 вересня 1998 року.

№1013/98.

У номер

**Замовлення
каламутити воду
передано
з Дніпропетровська
до Києва**

(Початок на 2-й стор.).

Слухання відбувалися за шільно зачиненими дверима без доступу журналістів. Означене дуже швидко з'ясувалося, що звинувачення «Єдиних систем» у налто замалків (при нібито завеликих прибутках) відрахування у бюджет, про що ніні на язвиво йдеться на шпальтах відповідних газет, до даної справи жодного відношення не мають. Навпаки, якраз у вересні минає рік, як арбітражні суди послідовно в чотирьох інстанціях, від Дніпропетровська до Києва, не змогли підтвердити порушень чинного законодавства. І хоч за всіма процесуальними канонами мали б уже винести остаточне рішення — або визнати корпорацію винною, або, якщо вини немає, раз і назавжди припинити лемент у ЗМІ як безпідставний, — справа тим часом неждано-негаданно повернулася назад, у першу інстанцію. Якщо не знайшли, за що вчепитися, то починайте, мовляв, хлопці-юристи, все спочатку...

Народний депутат України Юлія Тимошенко, яка свого часу очолювала ЄЕСУ, шойно на прес-конференції заявила, що відверто, без будь-якого очевидного приводу знову розпочато спробу чергової розправи.

Газета вже повідомляла: Індустріальна районна податкова адміністрація Дніпропетровська ухвалила стягнути з ЄЕСУ 1 мільярд 443 мільйонів 531 тисячу 134 гривні 92 копійки як штраф і пеню за нібито значні фінансові оборудки. Навіть валютні. Але надийшовишіше, що не ясно, на яких підставах було прийнято таке рішення. У 1996-97 роках англійська компанія «Юнайтед енерджі Інтернешнл» за контрактами з ЄЕСУ постачала в Україну газ, за який корпорація переплачувала їй 690 мільйонів доларів. Та ревізори КРУ України, працюючи за дорученням Генеральної прокуратури, поки що чомусь справді не знайшли «аргументів» для цієї операції, попередньо оголосивши їх незаконними. Але справа ще в роботі і обивчачувати нікому досі не пред'явлено. Сама Генпрокуратура за запитом ЄЕСУ письмово повідомила, що «ревізія окремих питань діяльності ПФК ЄЕСУ не закінчена і триває, а її проміжні висновки потребують перевірки слідчим шляхом». То податківці, виходить, просто поспішили поперед батька в пекло? Чи з мосту та у воду, навімнісе скалмучуючи останню?

Тим паче, що компанія «Юнайтед енерджі Інтернешнл», не бажаючи замарно потерпати, вирішила самотужки домагатися істини і звернулася до третейського суду Російської Федерації. На розгляд якого подала мітні вантажні декларації, котрі підтверджують факт імпорту в Україну природного газу навіть у значно більших обсягах, ніж оплачені «Єдиними системами». І суд, заручившись експертною оцінкою авторитетних правознавців, уже погодився, що названа компанія Великобританії виступила, по суті, кредитором ПФК ЄЕСУ.

Ось кому на процесі у Дніпропетровську англійська компанія спочатку уповноважила своїм адвокатом Сергієм Федоровським, а потім, коли тут вочевидь запахло смаженим, подала і клопотання сприймати її потерпілою і третім повноважним суб'єктом слухань. Обласний арбітражний суд і скористався цим, дійшовши висновку, що причетність до справи чи її підсудність (якщо виходити з суті рішення податкової адміністрації) зарубіжній фірмі мають визначати винятково у Києві.

Як же все це коментувати? На згаданий прес-конференції у Дніпропетровську Юлія Тимошенко вкотре заявила, що вже ні для кого не становить великого секрету нищівний і згубний курс нинішньої виконавчої влади в Україні. Але всіх, хто про це говорить на повен голос, без будь-яких законних підстав переслідують і навіть знищують, бо тільки цим і навчилися у нас вправно займатися. Арешт президента Українського газоресурсного консорціуму Миколи Сивубольського, який входить до складу тіньового Кабінету партії «Громада» і шойно очолив штаб з референдуму про дострокове припинення повноважень Президента Леоніда Кучми, на думку Юлії Володимирівни, є однозначним підтвердженням саме такої політики влади.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

НАВІСТЬ КОЛИ не знати, що у Києві в Юрія Кармазіна є «двійник» — також юрист, також Юрій і також Кармазін — суддя Верховного суду України, то все одно слухати Юрія Анатолійовича з кимось іншим важко. Як юрист і ширший патріот Одеси, він «засівся», роздумуючи нашімуді резонансну справу ЧМП «Баско» — Кудюкіна, очолював відповідно депутатських і депутатів комісію ВР минулого скликання. Як політик був членом депутатських груп «Реформи», «Конституційний центр», нині — у «Громаді». Беручи слово в сесійному залі, Юрій Кармазін неодмінно зазначає, що представляє «коловуваву Одесу». Хоча таким собі підлітником його назвати важко, бо за дачою він — босів швидше відкритого, наступального плану.

— Юрію Анатолійовичу, у людей, які носять погони, золоте правило: не лізь у бій, не опиняйся в ситуації у державі. Чи погоджуєтесь з «кримінальною» думкою про те, що Україна належить до найкорумпованіших держав не лише Європи, а й світу?

Щодо першості України в плані корумпованості, то це, на мою думку, справді так. Поглядаючи, хто перебуває на окремих керівних постах виконавчої влади, придивляючись до оточення Президента України, про що я казав Леоніду Даниловичу відверто у вічі.

Нині ми знайоміся з показниками роботи правоохоронних органів. Цифра стану боротьби з організованою злочинністю у них справна, а насправді... А візьміть уся численну армію державних контролюючих органів. Куди не потякніть — скрізь контролер-чинивник з маленькою державною платією, котрий також норовить жити за рахунок податки, хабара. А ось де слід шукати витоків корупції й боротьби не з окремими її випадками, а вживати кардинальних заходів. На мою думку, вкрай потрібно істотно скоротити державний апарат і відвітряти підвищити йому платню, лише у такому разі держзлужбовець цінуватиме своє місце і замислюватиметься над тим, чи варто ним ризикувати заради дрібної податки.

— З одного боку, в державі визнають загрози для її національної безпеки рівень корупції, що офіційно визнала Верховна Рада минулого скликання. А з другого — у нашому парламенті не знаходиться місяця для окремого комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. На вашу думку,

Юрій КАРМАЗІН:

«Подаємо руку для співпраці всім»

Представляємо голів комітетів

Із досвіду «Голосу України»

Юрій Анатолійович Кармазін, 1957 року народження, українець, освіта вища — закінчив юридичний факультет Одеського держуніверситету. Працював помічником районного й обласного прокурора, заступником спецпрокурора. З 1985 по 1993 рр. — прокурор Приморського району Одеси, з 1993-го — суддя Одеського облсуду. Заслужений юрист України. У квітні 1994-го в другому турі обраний народним депутатом України від Приморського в. о. Одеси. У березні 1998-го став народним депутатом вдруге — по мажоритарному виборчому округу.

чи доцільно було його обслуговувати з іншим комітетом?

— Історія покаже, чи виправданим було таке рішення чи ні. Ознайомившись з усіма проектами документів, які розроблялися у цих комітетах як планувалися, зауважу, що вони одного профілю, та й коли виходили з кількості законопроектів, то злиття комітетів видається виправданим.

Так само зрозуміло, що безпосередньо організованою злочинністю і корупцією мають займатися правоохоронні органи і робити це повинні фахово. А займається цим народним депутатом від випадку до випадку — то, мабуть, не вихід.

Наше завдання — створити таку законодавчу базу, щоб могли працювати відповідні підрозділи МВС, Служби безпеки. Щоб не було того, що ми маємо тепер, коли до нас надходять численні скарги про зловживання цих органів.

— Як саме законопроекти вважає за необхідне прийняти насамперед?

— Багато з тих, котрі з якихось причин довго не розглядалися лосі. Скажімо, треба визначитися із створенням на основі закону Національного бюро розслідувань. Такий орган, на мій переконання, має діяти. Тому я підтримую зазначення Президента України і Координаційного комітету з питань боротьби з корупцією і організованою злочинністю щодо вкрай нагальної потреби діяльності НБР, котре матиме функції слідчого органу і візьме на себе відповідальність за розслідування найбільш небезпечних злочинів.

Я не бачу можливості для боротьби з такою злочинністю без прийняття нового Кримінального-процесуального кодексу, проект якого ми розглядали на засіданні комітету і визнали за доцільне рекомендувати ВР прийняти у першому читанні варіант Кабінету міністрів.

Досить гострою є проблема декриміналізації деяких статей Кримінального кодексу. Адже ми сьогодні визнаємо злочинцями і відправляємо до місць позбавлення волі людей, щодо яких можна обмежитися іншими заходами впливу. А тим часом інші особи, котрі більшу криміналізують суспільство, залишаються безкарними і на волі. Застарілий у нас й Адміністративний кодекс — його також треба міняти.

До керівників правоохоронних органів, судової влади і надіслав листи з проханнями нада-

ти свої пропозиції щодо внесення необхідних змін до чинного законодавства. Та, бачу, з окремими співпрацювати буде важко. Ось отримую розпорядження Кабінету про закріплення того чи іншого урядовця для співпраці з парламентським комітетом, але, подивившись, скільки минуло часу, а до комітету окремі керівники правоохоронних структур навіть не зателефонували, не поцікавилися нашими планами, структурою тощо.

Бандурка (фракція НДП): з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією (голова Володимир Непинчук («Громада»); з питань контролю за виконанням законодавства органами виконавчої влади, правоохоронними органами, збройними силами та іншими, передбаченими законодавством, збройними формуваннями (голова Ігор Пилипчук (СДПУ(о), з питань експертизи та

удосконалення законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності в економічній сфері (голова Лев Миримський (позафракційний) і п'ятий — підкомітет з питань додержання законності й захисту прав та свобод громадян у процесі правоохоронної діяльності (голова Володимир Альохін («Громада»). Першим заступником голови комітету є Віктор Кочерга (КПУ), заступниками — Іван Білас (позафракційний) та Віктор Развадовський (НДП), секретар — Володимир Мазуренко (фракція зелених).

Як бачите, ми виконали вимогу щодо представлення у керівністі комітету представників різних політичних сил. А щодо політичних розкладів у комітеті, то тут певні питання є, найбільше у нас членів фракції НДП та позафракційних.

Даруйте, Юрію Анатолійовичу, але не може не торкнутися і досить delicate питання, котре не лише в мене на язичку. Чи не відчувате ви певного дисконфрмту від того, що у Верховній Раді лежить подання Генпрокуратури про дачу згоди на притягнення до кримінальної відповідальності одного з керівників вашої фракції. А на двох інших членів фракції, котрі увійшли до складу комітету, порушено кримінальні справи, але це не завадило одному з них очолити підкомітет?

— Дякую за запитання. На відверте запитання — відверта відповідь. Абсолютно жодного дисконфрмту я не відчуваю, і ось чому. По-перше, на прохання ознайомити мене з усіма такими прокурорськими поданнями, що надійшли до Верховної Ради, поданнями, на які я посилався, дозволу я не отримав, і в вічі їх не бачив. По-друге, мені відомо про політичну спрямованість цих документів.

Отримавши інформацію, причому неопішану, не від правоохоронних органів, про те, що стосовно керівників підкомітету порушено дві кримінальні справи, я одразу знайшов можливість з ними ознайомитися. На мою думку, порушено їх за просто-таки смішними підставами. Та хоч би що там було, я збираю з цього приводу керівництво комітету, можливо, й перевищуючи свої повноваження, відклади протокол про обрання цієї людини головою підкомітету, утримувався від доручення їй особливо важливих завдань. Спільно з керівництвом комітету ми ділилися цілком логічною й законною висновку: визнати людину винною може лише суд, якого не було. А факт порушення кримінальної справи не може бути юридичною підставою для депутата посісти ту чи іншу посаду в парламенті. Хоча маємо нести-етичний відтінок тут, звичайно, є.

Знаєте, останнім часом виконавчі обов'язки Генпрокурора кримінальні справи порушували дуже просто. Але вони, ці виконавчі, перевищували свої повноваження, і за це їх також треба запитати, а також запитати й того, хто тримав таких виконавців, тобто Президента України Леоніда Кучму.

А повертаючись до запитання про дисконфрмт, то у його відчужаю лише від одного — від того, що з початку формування комітету не припиняються спроби дестабілізації його роботи. Насамперед фракцією НДП, яка за квати чотири особи зуміла послати до комітету аж дев'ять, або маємо 6 так званих позафракційних за квати 1-8 чоловік. Але повірте, я наляканий тим співроз'язом з представниками будь-яких політичних сил парламенту.

Взяв інтерв'ю
Анатолій БЕНЬ.

«Тіньовий» арешт

17 вересня стало відомо про арешт президента Українського газотрусового концерну Миколи Сивульського. Йому інкримінували «вій, що спричинили тяжкі наслідки, зокрема зумисне незаконне перерахування ним 10 млн. 311 тис. гривень, що належали акціонерному товариству «Укрзагпром», на рахунки комерційної структури промислово-фінансової корпорації «Єдині енергетичні системи України».

Минулої п'ятниці члени фракції «Громада» у парламенті (М. Сивульський входить до складу «тіньового» уряду, створеного минулого року цією партією) виступили із заявами, де стверджували, що до арештованого навіть не допускали адвокатів. Тоді ж прес-центр Генеральної прокуратури заперечив це, повідомивши, що із М. Сивульським уже працюють адвокати і найближчим часом йому буде пред'явлено обвинувачення. За законом офіційне обвинувачення затриманому має бути висунуто протягом 10 діб. Прокоментувати це подію наш кореспондент попросив народного депутата України, голову Комітету ВР з питань бюджету

Юлію ТИМОШЕНКО.

— Чому заарештували М. Сивульського? Річ у тім, що він очолює штаб із проведення всенародного референдуму про дострокові вибори Президента України і про висловлення недовіри нинішньому Президенту Леоніду Кучмі. М. Сивульський — доктор економічних наук, консультант бюджетно-фінансової комітету парламенту, нині послідовно розробляє результати програму відродження України. Свого часу він виступив проти указу Президента про скорочення соціальних витрат бюджету. Звичайно, нинішній штаб сьогодні дуже просто розправляється з опозицією, використовуючи прокуратуру та суди. Мало того, що кожного року зменшується на 500 тисяч кількість населення, знищено все національне виробництво, включаючи сільське господарство, охорону здоров'я, освіту. Ми розпочали збір підписів народних депутатів на підтримку Миколи Сивульського.

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ВІДПОВІДАТИМЕ МІЖНАРОДНОМУ ПРАВУ

НАПРІКІНЦІ жовтня в Києві відбудеться міжнародна науково-практична конференція «Гармонізація законодавства України з міжнародним правом». Про проблеми, які має розглянути ця конференція, наша бесіда з доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом НАН України, директором Інституту законодавства Верховної Ради України Віталієм ОПРИШКОМ:

— У світі сьогодні практично немає країн, які б, здійснюючи свою внутрішню та зовнішню політику, не спілкувались відповідним чином з іншими країнами або з їх угрупованнями. Це вимагає від кожної країни зважувати, зіставляти свої дії з діями інших держав, а коли потрібно, — то й узгоджувати їх шляхом прийняття спільних оптимальних рішень. Саме такий підхід до організації стосунків з іншими державами юридично визначений у Конституції України.

— І не тільки в Конституції, а й у Декларації про державний суверенітет, постанові Верховної Ради України «Про основні напрями зовнішньої політики України», Законі України «Про міжнародні договори України». Положення цих документів на основі загальнознаних норм і принципів міжнародного права закріпили засади зовнішньої політики України, зокрема відкритість, взаємоповагу, рівноправність, неутручання у внутрішні справи, неагресивність і загрози силою тощо.

— Закріплення цих принципів у законодавчих актах, а також здійснення інших заходів щодо розвитку зовнішньополітичної діяльності, мабуть, дали свої результати?

— Найважливішим є те, що сьогодні Україну визнають, встановили з нею дипломатичні відносини 145 держав світу. Вона є членом майже 50 міжнародних організацій. Це дає можливість нашій державі не лише успішно здійснювати міжнародне співробітництво у різних його напрямках, а й відігравати важливу роль у забезпеченні миру і безпеки у світі.

Водночас слід зазначити, що можна було б мати більш значні результати у цій справі, якщо б своєчасно і належним чином розглядалися всі проблеми, пов'язані з подальшою активізацією діяльності України у міжнародному співробітництві.

Однією з таких досить істотних і важливих є проблема гармонізації законодавства України з міжнародним правом.

— Здається, всім зрозуміло, що від того, наскільки національне законодавство будь-якої країни відповідає міжнародним правовим стандартам, залежить ефективність її міжнародного співробітництва з іншими країнами. Які стандарти має витримати наша країна?

— Насамперед, приведення норм Конституції до міжнародних стандартів. Це надзвичайно важливо, коли взяти до уваги те, що Кон-

ституція є основою, правовим фундаментом розвитку національного законодавства.

Другим досить важливим методологічним положенням гармонізації законодавства нашої держави є зміст ст. 9 Конституції України, в якій записано: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України». Реалізація цього конституційного положення дає можливість постійно розширювати межі національного законодавства України, збагачувати його за рахунок норм та принципів міжнародного права. Безумовно, це значною мірою сприяє зближенню національного законодавства нашої держави з міжнародною правовою системою, усуненню між ними суперечностей, юридичних колізій.

Через втілення в законодавство України норм та принципів міжнародного права наша держава практично гармонізує свою правову систему не лише з міжнародно-правовою, а й з національними правовими системами інших держав світу. Добре розуміючи і усвідомлюючи це, Верховна Рада України з 1990 року по грудень 1997-го ратифікувала майже 300 міжнародних угод.

— Міжнародні договори, на які надано згоду на їх обов'язковість, стають частиною національного законодавства України. З цього випливає, що на них повинен розповсюджуватися такий самий порядок набрання чинності, як і на закони та інші нормативно-правові акти України. Стаття 57 Конституції зазначає: закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними. Але ж відомо, що не всі міжнародні акти, ратифіковані Україною, були оприлюднені. Отже, як у такому випадку розглядати чинність відповідних міжнародно-правових договорів, зокрема й ратифікованих Верховною Радою України?

— Справді, проблема є. І це при тому, що відповідний порядок оприлюднення був передбачений ст. 20 Закону України від 22 грудня 1993 р. «Про міжнародні договори України». Згідно з цим договором, що набрали чинності з моменту підписання їх Президентом України, мають бути опубліковані у «Вісник» Верховної Ради України, в газеті Верховної Ради України та у «Збірник» діючих міжнародних договорів України», видання якого

повинно забезпечити Міністерство закордонних справ України. Проте, на превеликий жаль, ця норма закону не виконується. Водночас слід звернути увагу й на те, що при поданні до Верховної Ради на ратифікацію міжнародних договорів не подаються також, як цього вимагає п. 8 ст. 7 Закону України від 22 грудня 1993 р. «Про міжнародні договори», відповідні проекти законів про зміни до законодавчих актів України, які й повинні забезпечувати гармонізацію національного законодавства з міжнародним.

— Мабуть, не можна не врахувати при гармонізації національного законодавства нашої держави з міжнародним правом тієї обставини, що система останнього поділяється на публічне та приватне право, власності для них галузі, правові інститути та норми. Як ви бачите проблеми в цьому плані?

Практично неможливо автоматично зробити поділ правової системи будь-якої країни на публічне та приватне право. Особливо це стосується тих країн, де становлення, розвиток та становлення правових систем відбувалося за певних історичних, національних, власних саме для них умов, пов'язаних з непередбаченими (наприклад, враховуючи особливості розвитку соціально-економічних систем конкретних країн) поділу національного права на публічне та приватне. Тому тут виникає потреба здійснення реальних досліджень цієї проблеми як на рівні національній, так і на рівні міжнародно-правової науки.

З цієї проблемою тісно пов'язане й питання систематизації міжнародно-правових актів, їх окремих норм та принципів, імплементованих у встановленому порядку до системи національного права і законодавства. Адже не так просто систематизувати норми відповідної галузі міжнародного публічного або міжнародного приватного права до національної правової системи, в якій немає такого поділу.

Досить важливим є питання практичної реалізації норм та принципів міжнародного права, які стали частиною національних правових систем. Адже практично в усіх країнах реалізація норм матеріального права будь-якої галузі забезпечується, як правило, розвит-

ком відповідних процесуальних галузей права, їх норм. Якщо вести мову про міжнародне право, то його норми та принципи не завжди знаходять свою реалізацію через відповідні процесуальні норми. Іноді вони просто відсутні. У багатьох випадках вони закріплюються у міжнародно-правових актах, які носять здебільшого матеріально-правовий характер і в яких не завжди приділяється належна увага механізму (процесу) їх реалізації. Особливо важко підлягають імплементации в національне законодавство міжнародно-правові норми та принципи, механізм реалізації яких не передбачений у відповідному міжнародно-правовому акті. У таких випадках виникає необхідність спеціально розробляти і впроваджувати у національне законодавство або пристосовувати наявні певні процесуальні норми, які забезпечували б реалізацію норм та принципів міжнародного права, що стали частиною правової системи конкретної країни.

— А як узгоджено законодавство України з правовими системами міжнародних організацій? Нині нашою державою вже асоційовані різноманітні види стосунків із значною кількістю таких організацій.

Якщо брати до уваги правовий статус України в цих організаціях, масштаб та характер її діяльності, можна виділити декілька груп міжнародних організацій: 1) міжнародні організації, в яких Україна виступає як повноправний член, насамперед організації системи ООН; 2) регіональні міжнародні організації; 3) міжнародні організації, в яких Україна виступає як спостерігач, асоційований член. В окрему групу можна виділити міжнародні економічні організації та інші — залежно від того, які використовуються для цього критерії.

Одним із важливих і перших кроків на шляху міжнародного співробітництва нашої держави було здійснення заходів щодо вступу до Ради Європи авторитетної міжнародної європейської організації. Аналізуючи діяльність України щодо здійснення співробітництва із Радою Європи, слід зауважити, що наша країна ще не зробила для приведення свого законодавства у відповідність з міжнародно-правовими актами цієї організації та взятих на себе зобов'язаннями. Поки що не прийнято рамковий закон про правову політику в Україні щодо захисту прав людини, рамковий закон щодо реформування правової та судової систем, нові Кримінальний та Кримінально-процесуальний, Цивільний та Цивільно-процесуальний кодекси; новий закон про політичні партії. Ряд зобов'язань виконано частково.

— У чому причини такого становища?

— У державі не належним чином контролюється і аналізується робота у цьому напрямі, не приймаються своєчасні, і передовсім організаційні, заходи з її вдоско-

налення. Якщо бути більш конкретним, то слід зазначити, що й досі комплексно не вивчений і належним чином не оцінений масив конвенцій Ради Європи, не встановлені пріоритети в поступовому приєднанні до них України. На сьогодні наша держава завершила приєднання шляхом ратифікації лише до 28 конвенцій Ради Європи та протоколів до них, а також заявила про приєднання шляхом підписання ще до 9 конвенцій, хартий та протоколів до них.

— Мало це чи багато? — Звичайно, мало, з огляду на загальний обсяг масиву конвенцій Ради Європи, що є основою її правової системи і налічує 168 конвенцій, хартий, угод та протоколів до них, котрі, як зазначено в інформаційних бюлетенях Ради Європи, становлять еквівалент більш як 75000 двосторонніх угод.

— Чи є проблемами на так званому юридично-галузевому рівні?

— Безперечно. Одним із важливих напрямів гармонізації законодавства країн світу є гармонізація їх національного галузевого законодавства, яке в будь-якій країні має свої специфічні особливості, обумовлені історичними, національними, юридичними традиціями, політичним та державним устроєм, станом економіки, рівнем розвитку законодавства, станом злочинності тощо. Неможливо, наприклад, відзеркалити належним чином у конституційному законодавстві європейських країн систему прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, якщо не враховувати відповідні міжнародно-правові документи (наприклад, Європейську конвенцію з прав людини, Європейську рамкову конвенцію про захист національних меншин, Європейську конвенцію про запобігання тортурам, людським та принижуючому гідності поводженню або покаранню та інші).

А хіба можна добре організувати у нашій та інших європейських країнах місцеве самоврядування, якщо не врахувати європейський досвід, відзеркалений у Європейській харті про місцеве самоврядування?

Звичайно, є і заслуговують на увагу не менш численні проблеми гармонізації з міжнародним правом цивільного, трудового, адміністративного, кримінального, господарського та інших галузей матеріального і процесуального законодавства України. І немає сумніву, що вони будуть розглянуті на конференції, в її матеріалах.

— Отже, можна зробити висновок, що правові держави має бути властиві не лише високі рівні гармонізації національного законодавства України з міжнародним правом, а й реальне застосування такого законодавства у практиці повсякденного життя людини, суспільства та країни.

— Саме так.

— Дякую за бесіду.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

Делі

Прогрес не зупинити

«Економічні санкції Заходу, запроваджені щодо Індії після проведення нею травневих ядерних випробувань, виявилися неефективними. Вони не завадили прогресу республіки в різних галузях, включаючи науково-технічну», — заявив прем'єр-міністр Індії Атал Біхари Ваджапай.

Вашингтон

Захищатимемося разом

США і Японія досягли домовленості щодо проведення спільних досліджень у галузі створення системи протиракетної оборони, яка захистить б острова Японії від ракетного удару. Дві країни уклали цю угоду після невдалої спроби КНДР вивести на орбіту штучний супутник Землі, коли 31 вересня ракета Північної Кореї пролетіла над територією Японії. «Ніхто не має сумнівати щодо нашої здатності захистити свої інтереси і зживати спільні дії заради миру й стабільності в Азії», — заявив міністр оборони США Уільям Коен.

Пекін

Ворог Америки — азійські жуки

Китай виступив з протестом з приводу нових правил, запроваджених міністерством сільськогосподарства США щодо імпортованих з КНР товарів, улакованих у дерев'яні ящики. Під приводом «визнання проникнення до США азійських рогатих жуків» Сполучені Штати заборонили ввезення продукції з Китаю у необроблених спеціальними засобами жорстких дерев'яних тарі. Високопоставлений представник торговельної палати КНР Чжоу Шіпін заявив, що намір «неорозумним і таким, що завдає шкоди інтересам народів двох країн».

Бонн

Заплатіть борг

Німеччина закликала США сплатити зборгованість щодо внесків до Організації Об'єднаних Націй. Міністр закордонних справ ФРН Клаус Кінкель заявив, що «боржники перед ООН — насамперед американці — мають, напевно, сплатити всі гроші в казну Об'єднаних Націй».

Віндхук

Вогонь припинено

Домовленості про негайне припинення вогню досягнуто на конференції щодо ситуації в Демократичній Республіці Конго. У зустрічі взяли участь лідери Танзанії, Замбії та Уганди.

Лондон

Пропонуємо війська

Британські сили швидко реагування буде надано в розпорядження ООН для участі в операціях врегулювання конфліктів у різних районах світу. «У разі виникнення конфлікту, ООН матиме можливість використовувати британські сили, терміново направляючи їх до районів напруженості», — сказав офіційний представник канцелярії прем'єр-міністра Великобританії.

Стокгольм

Ослаблені, але при владі

Соціал-демократи залишаються при владі в Швеції, але будуть змушені спиратися у проведенні свого курсу на підтримку інших партій, перш за все Лівої. Це впливає з поточних підсумків виборів до риксдагу (парламенту), що відбулися тут у неділю. Оскільки Соціал-демократична робітничка партія нарадила лише 36,5 відсотка голосів, що на цілх 8,8 відсотка менше, ніж на попередніх виборах 1994 року. Це один з найгірших показників партії за весь час її існування.

За повідомленнями кореспондентів «Г» і зарубіжних інформагентств.

Наші в Раді Європи

ДЕЛЕГАЦІЯ Верховної Ради України бере участь в осінній, заключній частині сесії-98 Парламентської Асамблеї Ради Європи, яка розпочала роботу вчора по обіді.

Хоча цей візит стане першим для нової делегації, його можна розглядати як «контрольний тренування» перед січневою, наступного року, сесією: тоді Асамблея обговорюватиме виконання Укра-

їною зобов'язань, узятих під час вступу до Ради Європи.

Із Києва до Страсбурга прибули й доповідачі моніторингового комітету ПАРЄ Анне Северинен і Тьонне Келам, які завершили

свою роботу в Україні у п'ятницю. Серед інших вони мали зустріч з журналістами, де обговорили проблеми свободи преси у нашій державі. Доповідчав найбільше непокоять в Україні стан місцевого самоврядування; процес розмежування повноважень між виконавчою та законодавчою владами; численні пільгові судові процеси та загроза невизначеності виконання деяких департи (особливо увага до департи Сергія Головатого); зволікання з прийняттям нових Цивільного та Кримінального кодексів; пот-

реба в реформі системи прокуратури; такі випадки брутального поводження міліції з громадянами. У Страсбурзі вважають, що зі свободою слова в Україні теж не все гаразд. Закриття газет «Правда України» та «Всеукраїнська ведедомості», непомірні штрафи, які суди взяли за звинувачення на газети та журналістів, а також «нові» — кримінальні переслідування за критику на адресу Президента України — все це вже зашкодило авторитету нашої держави і знизило її рейтинг у Європі.

А на порядку денному наступних засідань ПАРЄ — дебати щодо ситуації у Косово та останніх подій в Албанії. Делегати обговорять виконання зобов'язань Болгарією та питання співробітництва між Радією Європи та ОБСЄ, проаналізують роботу над створенням Європейського кодексу з продажу озброєнь. Заявки на вступ в цю та інших питань подали українські депутати Борис Олійник, Євген Мармазов та Анастасій Раханський.

Анатолій МАРЦІНОВСЬКИЙ.

Ох, непегка це робота — з болога тягги...

(Початок на 1-й стор.)

Отже, чого ж досягнуто внаслідок переговорів Леоніда Кучми з Борисом Єльциним та Євгеном Примаковим? Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», сторони вперше домовилися про спільні дії, пошуки механізмів та заходів щодо якнайшвидшого подолання кризи.

Домовленості координувати антикризові заходи між російською та українською сторонами означають, передусім, піднесення на вищий рівень роботи українсько-російської стратегічної групи. Російська сторона призначила керівником своєї частини стратегічної групи заступника глави президентської адміністрації Сергія Приходька, який раніше був помічником президента з питань зовнішньої політики.

Досягнуто також домовленості про активізацію роботи українсько-російської змішаної міждержавної комісії, про обов'язкові телефонні консультації як неформальні зустрічі з координації антикризових заходів. Вони можуть відбуватися в Києві чи Москві, або між Києвом та Москвою.

Російська сторона особливо бажає підняти на зовнішній рівень українсько-російські відносини і відмо-

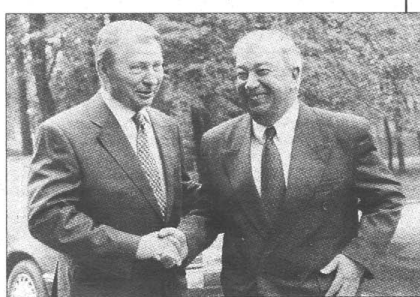
витися від наносного в них. Важливим, заявив Л. Кучма, є і те, що президенти ще раз підтвердили стратегічний рівень партнерства між двома країнами.

Борис Єльцин позитивно висловився про ідею зони вільної торгівлі між Україною та Росією. Сторони домовилися про продовження роботи фахівців, які проведуть необхідні розрахунки.

Говорячи про підсумки зустрічі, Президент Леонід Кучма підкреслив, що «на першому й другому рівні» у відносинах між Україною й Росією немає непорозуміння, а коли справа стосується на третій і четвертий рівень — то там все стає бологом, з якого тягтись щось позитивне практично неможливо».

Щодо підсумків своєї зустрічі з Президентом РФ Борисом Єльциним, Л. Кучма сказав: «Ми зрозуміли, що друзі пізнаються в біді. І з біді треба виходити разом».

А тим часом, за повідомленням управління урядової інформації, на зустрічі прем'єра Росії Євгена Примакова з Президентом України Леонідом Кучмою та Прем'єр-міністром України Валерієм Пустовоїтенком обговорено підсумки минулої зустрічі президентів Ро-

сії та України й узгоджено конкретні заходи щодо подальшого розвитку російсько-українських відносин у дусі дружби, справжнього добросусідства та стратегічного партнерства.

С. Примаков інформував українських керівників про основні принципи моменту програми нового уряду Росії. Велику увагу приділено економічним аспектам російсько-українського співробітництва, підкреслено важливість врахування нових мікроекономічних умов, що складаються під впливом глобальної та регіональної економічної й фінансової кризи. Росія й Україна разом з іншими краї-

нами СНД координуватимуть заходи щодо його подолання.

Було також досягнуто принципової домовленості про сплату значної частини російського експорту в Україну товарними поставками, зокрема й російського газу. Президент Росії дав відповідні доручення російському уряду для її реалізації.

Влас. інф.

На знімку: під час зустрічі Президента України Леоніда Кучми з головою уряду Російської Федерації Євгеном Примаковим.

Фото Валерія СОЛОВЬОВА (ДНАУ).

У майбутнє — твердо й упевнено

ВЧОРА вірменський народ відзначає свою річницю своєї незалежності. За роки самостійного плавання у бурхливому морі політики на його шляху траплялося багато чого. Були важкі, породжені незазасвоєним карабаським конфліктом часи, наслідки жвавого землетрусу 1988 року, жорстока, яка триває є і досі, блокада, дуже важкі умови економічних перетворень. Але були й часи чудові, освічені своєю для багатотисячної історії вірменського народу метою розбудови власної держави. Метою, заради якої мільйони наших предків йшли на вірну смерть, страждання і масові жертви.

Греч СІЛВАНІАН

несменів, який недавно відбувся, перша і, сподіваємось, далеко не остання спільна конструктивна ініціатива в цьому напрямі.

Наша країна дивиться в майбутнє твердо й впевнено. Уже багато тисяч років нам не дано іншого шляху. Незважаючи на величезні економічні труднощі і «пероз'язані політичні проблеми, Вірменія наближається до третього тисячліття сповненої надії і конкретних планів. Початок нашого століття скрижавлений жахливим геноцидом вірменського народу, що забрав мільйони невинних життів. Кінець цього суворого століття ознаменовано новими сподіваннями, які дарують плодотворні розгорнуті по всій планеті, особливо в Європі, активні інтеграційні процеси, зростання гуманізму і домінують корпоративної суспільної психології. А початок наступного століття, а з ним і третього тисячліття ознаменуватиметься великою датою в історії нашого народу — 1700-річчям прийняття Вірменією християнства своєю державною релігією. Тож звернімо цього знаменного для вірменського народу дня наші погляди і надії до Господа і попросимо Його послати на нашу дружні християнські країни і народи свою благодать, дати сили і надію на краще майбутнє.

Греч СІЛВАНІАН, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Вірменія в Україні.

**Під землею —
за хлібом
і з надією**

Робоча Макіївка зустрічає приїжджих гаслом, яке не зазнало змін за останні кільканадцять років: «Вугілля — це справжній хліб промисловості». Продовжуючи порівняння класика ленінізму, варто додати: «чорне золото» сьогодні дає шматок хліба й роботу тисячам мешканців міста. І хоча професія гірника давно позбавлена

ореола романтики й героїзму, хліб цей не став ані солодшим, ані легшим.

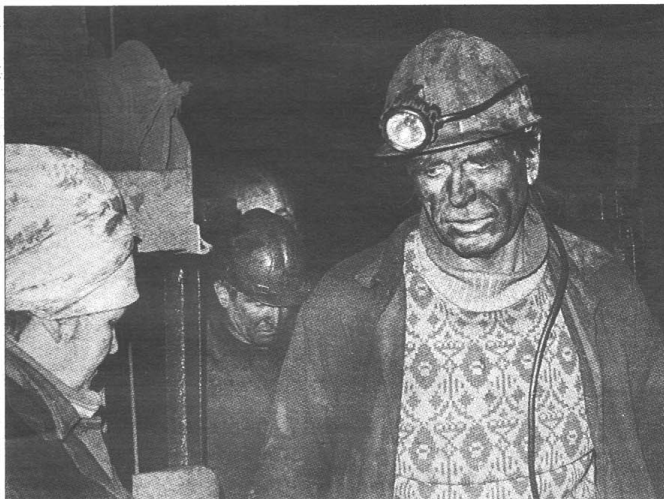
Шахта «Калинівська-Східна» вважається однією з найміцніших у державній холдинговій компанії «Макіїввугілля», щодоби тут видають на-гора 900 тонн коксівного палива. Затримки з грошима — як і у всіх, але колективу підприємства вдасться

працювати стабільно. Чи то за звичкою, чи то завдяки згуртованості й організованості, чи то від розуміння — іншого робочого місця, окрім як під землею, немає й не буде. А може, з вірою у кращі часи, за яких житиме наступне покоління шахтарів?

Ліна КУШ.

Донецька область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Абзац з листа

У чиїх інтересах?

У нашому місті — тридцять відділень зв'язку, а банків лише п'ять. Можна уявити, що коїтиметься там у дні виплати всіх соціальних допомог! Це ж стовпотворіння старих, хворих і немічних людей, котрі часто-густо не мають грошей на хліб. А скільки разів доведеться йти в банк транспортом, котрого майже немає? І хто знає, коли в банку будуть ті копейки? А банкіри крутнуть нашими грошима в своїх інтересах.

Нікополь.

П. ГЛАВАТ.

Прислухайтесь до голосу знизу

У Кам'янці вже приватизовано понад 50 відсотків житлового фонду. З них продано 100 квартир, загальна вартість яких становить один мільйон гривень.

На сесії райради міський голова Володимир Маргун висловив, як на мене, слушну пропозицію: залишати в бюджеті міста до 50 відсотків коштів, отриманих від приватизації житла.

Отже, потрібні відповідні зміни в закон про приватизацію. Чи внесете поправки, панове нашої депутатів?

Федір ЛЮДНИЙ.

Черкаська область.

Казна могла б поповнитися

Коли підвищували розміри штрафів за порушення правил дорожнього руху, очевидно, мали на меті не тільки поліпшити стан безпеки на вулицях, а й поповнити держбюджет. Сподівання були марними. Порушники, прагнучи виторгувати штраф менший, не вимагає квитанції, а інспектор кладе гроші в кишеню, виправдовуючись, що місяцями не одержує зарплати. Упевнений, який розмір штрафів був поприрід, грошей у казну надходило б значно більше. Бо водій-порушник не торгується б з інспектором, а той мусив би звітувати керівника квитанцією.

В. ШЕВЧЕНКО,
пенсіонер, інвалід війни.Корсунь-Шевченківський
Черкаської області.

Гріє згадка про гроші...

Ось і літо минуло, а я жодного разу не одержала пенсії і не змогла заготувати на зиму продуктів, бо не мала грошей на цукор та ягоди. Попереду зима, а придбати вугілля тепа нема за що. Ось так. Мої чесно зароблені гроші лежать на книжці, я витратила б їх на ліки, на вугілля, на олію та витрати своїм дітям і внукам, але вони під надійним захистом держави. Зато мене гріє радянка газу про гроші, які я віддала протягом сорока двох років своєї праці. Комусь же вони знадобилися...

Г. МАРЕНЦЕВА.

Лозівський Лут
Луганської області.

Не вирубати!

Базика в ліжку — знахідка для партнера

Прощу вашого сприяння у викритті псевдолокатора Чорнобильської аварії. Не називаю свого імені і адреси (судачи з поштового штемпеля, листа надіслано з Житомира. — Ред.), бо боюся наслідків.

Мені 48 років. Познайомилася якось із 62-річним чоловіком. У нього є сім'я, онуки. І ось, лежачи зі мною в ліжку, він розповів, як став інвалідом, кому платив і скільки. Мені від його звання стало погано. За що держава надала цьому, перепрошу, бугаєві квартиру, машину? На такому «чорнобильці» орати треба, а він 462 гривні одержує плюс пільги всілякі. Це не одержує, як він а хоча позбавити цього здоров'я своїх вилгод. Ми, напівголодні, за десятків гривень вимушені лягати з такими ненахерами в ліжку. Прикро за всіх.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Не лягайте, мила. Заявіть, куди шлі, і тоді їм орати буде.

За кожному яму — по совісті

Поруч з моєю садибою сусід вирив дві вигрібні ями. В результаті й експлуатації він завдав мені моральних та матеріальних збитків. У мене і так коштів вистачає лише на прожитковий мінімум, а тут ще сусід з ямами. Вибачте за надмірний патетизм, але інакше висловити свої почуття не дозволяє совість.

Андрій Р-КО.

Марганець.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Сусід не правий. Стягніть з нього без «надмірного патетизму» за збитки, наскільки дозволяє совість.

Фото з конверта

Спочатку спробую на зуб...

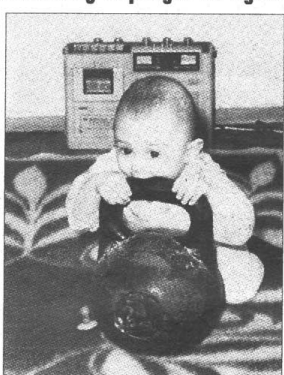

Фото Петра ДОМАШЕНКА.

Щорівка
Генічеського району
Херсонської області.

Метрологію ігнорують

Ви нам писали

Держстандарт України розглянув листа К. Шевченка з Єнакієвого і вважає, що порушені в ньому питання щодо застосування засобів вимірювальної техніки, не придатних для використання на дільниках, пов'язаних з охороною праці та технікою безпеки шахтарів, є дуже актуальними і потребують термінового розв'язання.

Для перевірки дотримання вимог Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» територіальні органи Держстандарту здійснюють державний метрологічний контроль і нагляд на вугільних шахтах України.

У регіоні, який обслуговує Донецький державний центр стандартизації, метрології і сертифікації, 127 вугільних шахт. За останні два з половиною роки державний метрологічний нагляд здійснено на 63 шахтах і встановлено серйозні порушення метрологічних норм і правил.

На них, зокрема, застосовують понад 60 відсотків непридатних за-

собів вимірювальної техніки.

Пояснення з боку керівництва шахт одне — відсутність фінансування на проведення ремонту та придбання засобів вимірювальної техніки.

За результатами державного метрологічного нагляду на перевірених шахтах видано приписи для усунення виявлених порушень і вилучення з обігу 27648 одиниць засобів вимірювальної техніки. До адміністративної відповідальності притягнуто 46 осіб, в т. ч. 30 директорів шахт. До обласної прокуратури надіслано матеріали перевірок на двох шахтах.

Донецький ДЦСМС постійно інформує Мінуглепром України, Держкомохоронації про незадовільний стан метрологічного забезпечення на шахтах регіону.

Відповідно до закону Мінуглепром наказом від 20.01.98 р. створив метрологічну службу.

Сподіваємось, її створення сприятиме поліпшенню стану метрологічного забезпечення шахт.

Олег ВЕЛИЧКО,
заступник голови Держстандарту.

РОЗДУМИ НА ОБОЧИНІ

Стоїмо з чоловіком на обочині гомінкої траси й «голосоємо». Минає година, друга, ми мчать сотні машин, і ніхто не звертає уваги на двох старих людей. Сонце пече немилосердно, в очак у мерехтить і в голові гуде. А машини мчать і мчать. В них переважно молоді люди в темних окулярах, «нові українці», їм байдує до старих. Яка бездульність на їхніх обличчях, яка байдужість! Невеселі душки огортають нас: на двох маємо 90 років робочого стажу, все життя працювали, ніколи не байдикували, а нині стоїмо на обочині дороги, ніби на обочині життя. Чому люди стали такими байдужими, злими?

Згадуємо дідів і прадідів, які їздили волами. Чи вони покинули б подорожнього на обочині посеред поля? Ні! Бо добробут завжди була однією з характеристик їх українців. Ніби на підтвердження цього легковик раптом сам зупиняється біля нас, молодий усміхнений чоловік запрошує до салону. Як же радість — нарешті побачити усміхнене обличчя! Отже, є ще добрі люди, ще не все втрачено, бо інакше світ перестав би існувати. Якби таких людей було більше, то, може, й нам жили б краще...

М. ТКАЧЕНКО.

Звенигородка Черкаської області.

Замість пенсії візьміть... труну

«Уряд просто знищується з селян. Якщо в Коростені пенсію виплачують регулярно, то нам у селах видали талони на суму невисплатленої за чотири місяці пенсії — для придбання товарів у магазинах. У Коростені чотири таких магазини. В одному з них, де мали б видавати продукти, пропонують труну за 120 гривень, плуг за 125 гривень. У магазині фарфорового заводу є різні продукти, але ж там черга з ночі по 300 чоловік, а я живу за 40 кілометрів від Коростеня. В промисловому магазині двох коштів 600—800 гривень — хіба це на мою пенсію? І взагалі, чому я повинен втратити сім'ю в Коростені, почувати там, щоб «отопарити» свою пенсію?»

Це рядки з листа учасника війни, інваліда Миколи Зарицького з Омелянської Коростенської області.

Тенденції

В іншому райцентрі, Черняхіві, у спецмагазині, де отovarюють пенсію, з продуктів був тільки ковбасний сир.

Давайте винесемо за межі розмови те, що суто вітчизняний винахід — видача пенсії натурою — не випускється ні в які рамки прав людини чи логіки. Людей похилого віку вже довело до того, що вони навіть перестали цим обурюватися — благають тільки, щоб контрольні талони так званої відмежованої пенсії можна було без проблем використати.

... Поклавши телефонну трубку, начальник облуправління Пенсійного фонду Григорій Курта пояснив:

— З Луганськом говорив. У шахтарів великий борг перед Пенсійним фондом. У нас в області склади забили вугіллям, за яке обплатив не може розрахуватися з шахтарями. Пропонуємо взаємозалік: хай це вугілля піде в рахунок погашення шахтарського боргу перед Пенсійним фондом. Керівник шахти не погоджується — їм крайній потрібні гроші, тому тиснуть на обплату. А де воно візьме ті гроші, якщо в сільських пенсіонерів тільки пенсійні талони, які вони й хочуть використати на придбання вугілля?

Уся діяльність Пенсійного фонду нині зтікає з таких проблем.

— Доводиться постійно роз'яснювати пенсіонерам, що ми ніяк не можемо за короткий час ліквідувати борг перед ними навіть у натуральній формі, — продовжує Григорій Васильович. — Уже хоча б тому, що сума відмежованої пенсії перевищує розмір усього роздрядного товарообігу в області за три місяці. А видача пенсії натурою —

то ж не просто торгівля, бо реалізувати можна тільки ті товари чи послуги, що їх виділили підприємства, які мають борги перед Пенсійним фондом. Ось чому пенсіонер може розраховуватися талонами за електроенергію, але так само ліквідувати свої борги й за газ не вийде: у «Житомиргазу» немає боргів перед Пенсійним фондом.

На першому місці — попит на продовжарі, передусім борошно і цукор (у більшості районів області цукрових буряків не вирощують). У комбінат хлібобудівництва усталює борошна, та він уже ліквідував борг перед Пенсійним фондом. Цукрозаводи, навпаки, мають величезні борги перед ним, але на складах там уже порожньо.

— Пенсіонерам я радив би почекати, — каже Г. Курта. — Найбільші борги перед Пенсійним фондом мають КСП. З ними ми вже уклали 592 тристоронні договори про передачу ліквідиційним підприємствам для подальшої переробки 70 тисяч тонн зерна на суму 14 мільйонів гривень. Тож усі потреби пенсіонерів у борошні будуть задоволені. Таку саму підготовку роботу провели і щодо цукру.

Облуправління Пенсійного фонду дедалі більше нагадує своєрідний бюрократизм. Найближчим часом із Севастополя мають привезти «пенсійні» консерви. Обіцяють пенсіонерам і свіженьку олію з нового врожаю соняшника — доставити її мають із Херсонської та Запорізької областей.

Пенсіонери і не згадують, з якими проблемами доводиться стикатися працівникам Пенсійного фонду. Більше 700 сімей в області вирішили з

толком розпорядитися своєю «пенсіонерською валютою» — контрольними талонами: замовили холодильник «Норда». Радити б... Але ж ті холодильники повинні пройти через торгівлю, а та зобов'язана сплатити ПДВ — більше ста гривень за холодильник. Де ж вона візьме на це гроші, коли від пенсіонерів одержить тільки талони? Довелось звертатися зі своїми пропозиціями і до податкової адміністрації, і до Прем'єр-міністра.

... Найбільш активно зменшують відмежовану пенсію в Баранівському районі — тому самому, де свого часу першими в області створили великий спеціалізований магазин з видачі пенсій натурою. Тепер тут пішли далі — за що справу активно взялися зв'язки. Листощи обійшли пенсіонерів, заготовили їхні заявки, доставляють товар.

Всього по області за місяць із 65 відмежованих мільйонів гривень «накрутили» менше 10 відсотків. Отож тільки й залишається сподіватися: одержать пенсіонерів борошно й олію з нового врожаю, наленувати млинців, а картопля на городі свою виросте — і забувають, як їм у рахунок пенсії труну пропонували...

Олексій КАВУН.

Житомир.

Блиск і нуджа глибини: продовжуємо розмову

1. Принеси мені свіжого вітру

Уже на межі життя і смерті, маючи за плечима неповних двадцять п'ять років, він записує у щоденнику: «Часто думаю, що я випадково появився на світ. Химера доля влилася для мене багато горя і мало радості...» І то не було емоційним перебільшенням приреченої людини, а жорстокою правдою.

А почалося з того, що маленький Степанко протягом кількох років начебто не існував для рідної матері — похоронивши до його народження семірочну донечку, вбита горем жінка жила ніби в іншому часовому вимірі, в іншому світі. Малога сина виколіхав, вигодував коров'ячим молоком хворий батько. І тоді сталося те, що й мало статися: мати, Йосифа Михайлівна, усім серцем полюбила свого єдиного крихтунку-надію, свого сина, якому судилося стати символом нашої молодшої генерації другої половини 50-х років. Принаймні на Буковині, де Степан Будний вчився в університеті, і на рідній Тернопільщині, куди повернувся дипломованим філологом. Правда, хлопцеві пропонували роботу в Чернівцях. Як талановитому поетові, який «давав великі творчі наліди». Дітищеня Чернівецького обласного літературного об'єднання. Але ні, Степан повертається у рідний Струсів — мальовниче містечко над Серетом, яке було тоді райцентром. Там на нього чекала самотня мати.

Проще спочатку в сільській школі — за чотири кілометри від райцентру, а невдовзі — у районній газеті. Пише вірші й репортажі з колосистих полів, устелює в містечків вечірній школі. Редакційна робота, як вилито зі Степанових слів до друзів, йому подобалася, хоча добиралося на навколишні села доводилося на «попутках», а то й пішки. Та ще бракувало людей, з якими можна було поспілкуватися на літературно-мистецькі теми, просто відвести-розв'язати душу широко розмовою. «Бракує друзів, з якими я міг би поділитися своїми думками, мріями... Самотність му-

чить мене. Вечорами сум зградається в душу і гнітить. Наступає інертність», — зніється Степан у листі до свого однокласника на початку 1958 року. І долає: «До того ж я ще хворію. Цилими днями болить голова».

Він ще не знає, що смертельна хвороба підступно під-

— фальші. І так до останнього слова, до останнього подиху:

*Моя любов зі мною не умре,
Вона сильніша смерті і відчаю.
І, як прапор, гордо підіймаю,
І ні час, ні горе не зупі!*

«Він хотів усе відчутти, пережити, все душевне багатство

листі і, звісно, чимало поезій, котрі не потрапили до згаданих уже збірок.

Усе це протягом багатьох років дбайливо збирав Степанів земляк, журналіст із Тернопіль Григорій Кушнерик, який, до речі, допомагав робити перші кроки в журналістиці й авторів цих рядків. Григорій Йосипович

Тоді Гр. Кушнерик і М. Ониськів запропонували видавництву «Тернопіль» повне зібрання творів Ст. Будного. Із ґрунтовною передмовою й докладною бібліографією публікацій і його творів, і написаного надрукованого про поета. Навіть зуміли зібрати якісь кошти для видання. Але галопуюча інфляція швидко «з'їдала» ці купони-карбованці, а без них видавництво, звісно, не могло запускатися рукописи у роботу.

Книжка «Син землі» з'явилася лише торік у львівському видавництві «Каменяр», коли книжка Терещаків святкувала своє 900-річчя. Написав «з'явилася», і зрозумів, що погіршив супроти правди. Бо окрім кількох сигнальних примірників, увесь наклад — дві тисячі примірників — досі не потрапив до читача. І припадає пилом на складах друкарні у Білій Церкві. Адже «Каменяр» ніяк не може розрахуватися з підприємством за друкарські послуги — немає грошей.

Ось так і після смерті не шастить Степанові Будному, який, за словами Гр. Кушнерика, «був предтечею офіційно розв'язано-новаторської хвилі «шістдесятників». А тим часом, як це не прикро говорити, його творчість невідома для масового українського читача поза межами Тернопілля й Буковини. До речі, і до Спілки письменників поета офіційно зарахували лише через... тридцять три роки після його смерті.

***

А Ст. Будного треба читати-перечитувати. І про це добре сказав поет із шхтарської Донбасу Йосип Курлат, студентські шляхи-дороги якого перетиналися зі Степановими:

*Когда порою бываю трудню
И в сердце боль от всех забот,
Ко мне в ночи приходит Будный
И руку на плечо кладет.
Урамыи, сильный, сорогозый,
И, как смерка, молодой.
Он скажет слово лишь — и сразу
Мне легче справится с бедой.*

Нам сьогодні усім бракує Будного.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Тернопільська область.

«Моя любов зі мною не умре»

або Чому поезія Степана Будного досі залишається невідомою для масового українського читача

кралася до нього, що дні його, як то кажуть, уже пороховано. То стане йому відомо буквально через кілька днів, коли потрапить у Тернопільський онкодиспансер. Там молодий поет перенесе кілька тяжких операцій і напише цикл віршів «Шоденний бій», де майже немає ноток звіреві, а тим паче — розпачу:

Принеси мені свіжого вітру

І прозорого соку беріз.

Я словзину непрохану вітру,

Бо з дитинства не звик я до сіл.

Під час останньої студентської весни Степан Будний записав у щоденнику: «Треба жити великою, красивою любов'ю. Хто так чи інакше роздає свої почуття, той згодом втрачає їх красу». І сам він протягом короткого, немов спалах падаючої зірки, життя жив-горів великою любов'ю: до матері, до друзів, до коханої, яка так і не відповіла поетові широко взаємністю, до рідної землі, до України. Кожен його поетичний рядок дихав чистою і невідомою любов'ю, де немає ані краплі перестерта, манірності, а тим паче

перелити у строфи... — відгукується про поезію свого старшого друга письменник Роман Лубківський. — Будний творить своєрідний ритмічний узір, сотає прядиво інтонацій, півтонів, переходів. У нього уживається риторика з елегією, поетичний крик проблемної серії — з ораторською патетикою. Мускуляризм, хай іноді згубний вірш, застается, пахне смольною тиресою і ледь-ледь — розпеченим залізом...»

2. Хто викупить «Сина землі»!

Перша книжечка Степанових поезій «Людина ді сонця й дощі» доволі скромним тиражем побачила світ 1961 року — через три роки після смерті поета. Ще одна — «Поезія» — з теплою, широкою передмовою Романа Лубківського у 1972 році. Обидві видруковані в Києві, у видавництві «Молодь». Та одверто кажучи, вони не давали повного, мозаїчного портрета людини, яка «згоріла на пісному постві». Бо залишалися в рукописах новели, перекази, щоденникові записи,

завжди належав — і належить! — до людей відвертих, принципів, порядків. Звичайно, у житті кожному з нас доводиться йти на якісь компроміси, чимось поступатися. Тим паче, й у невеличкій компартійній сілці. Але для Григорія Йосиповича завжди існували ті морально-професійні межі, через які він ніколи не дозволяв собі переступити. Тому і мав конфлікти з районним керівництвом, тому і не став у ті часи редактором районної, хоча за своєю професійною підготовкою найбільше з поміж місцевих журналістів годився для такої відповідальної роботи. Біля керма новоствореної газети «Воля» він став уже після проголошення незалежності України.

Саме в бібліотечці «Воля» 1993 року і з'явився неопублікований твір Степана Будного, дбайливо зібраний і урдукований Гр. Кушнериком ще наприкінці 60-х років. Під скромною тоненькою обкладинкою, на звичайному газетному папері. Так через чверть століття «молодий нашалок Прометея» нарешті приходить до своїх земляків у творчому повногolosсі.

Світлий храм мистецтва

У КОЖНИЙ мікрорайон столиці може похвалитися тим, що має пісню, написану про нього? Певно, що ні. А от Оболоні пощастило. Бо саме їй присвячено чудову пісню, яка відразу стала і шлягером, і своєрідним гімном мікрорайону, відомий композитор і діяч культури Михайло Чemberжі. Що ж спонукало його освідчитися в любові саме цій місцевості новобудов, а не, приміром, історично усталеним Печерську чи Подолу? Пояснення доволі просте: людина приростає думками і серцем назавжди до землі, на якій зросло її дитинство. І ми його дитини — Київська дитяча Академія мистецтва, ректором якої є Михайло Іванович Чemberжі.

Нинішньої осені уже вчетверте розчинила свої двері академія перед обдарованими дітьми, які в майбутньому стануть відомими музикантами, художниками, танцівниками — славою України XXI століття. Цей унікальний багатифункціональний мистецький навчальний заклад за порівняно невеликий термін став центром тяжіння не тільки юних талантів з усіх куточків Києва, а й відомих педагогів, митців, діячів культури, мешканців. Тут працюють люди, фанатично віддані своїй справі, згуртовані простою в своїй геніальності ідеєю безперервності мистецької професійної освіти, хрещеним батьком якої є Михайло Чemberжі і яка закладена в концепцію навчання в академії.

Настрий єдності й одностайності, відданості й служіння їй продуктивній ідеї панували і на урочистій акції відкриття нового навчального року в академії, куди навідалися відомі діячі культури, мистецтва, науки, представники державних структур влади, мешканці. Зокрема, президент Академії

мистецтва України, академік Андрій Чечикін, заступник міністра культури і мистецтва Ірина Чміль, кінорежисер Микола Машенко, композитор Євген Станкович, голова Спілки композиторів Михайло Степаненко та інші.

Академія пишається своїми здобутками, зазначив у вітальному слові ректор Михайло Чemberжі. У серні 11 студентів — а всі учні носять тут поважне звання «студент» — стали дипломантами конкурсу юних художників в Італії. У вересні в Львівському палаці, в Криму, де відбувається міжнародна конференція ООН, відкривається виставка, на якій представлено 50 робіт вихованців академії.

Шелі дарунки — персональні стипендії набагаторазовішим учням — вручив голова Мінської райдержадміністрації Микола Товчак. Він підкреслює, що академія мистецтва є окрасою району й міста в цілому, закладом, який формує мистецьку еліту нашої країни за моделлю, аналогом якої (за свідченням зарубіжних гостей) не існує в світі.

Оглядаючи прекрасну нову споруду академії мистецтва, знайомилися із сучасними, нетрадиційно облаштованими аудиторіями, позбавленими звичної шаблонності, чудовими інтер'єрами, прикрашеними художніми роботами вихованців, природно, можна задуматися: в чому секрет провітання навчального закладу на фоні суцільних фінансових проблем? Проректор з питань економіки й фінансування А. Ковтун вносить ясність: «Загальнодержавне утримання нашої академії істотно доповнюють спонсорські внески. Тому сприяє і вміння ректора поставити заможних людей у таку «безвихідну» ситуацію, що вони просто не можуть відмовити нам у підтримці».

І це ми побачили на власні очі. Ніби перекопуючи естафету «роздаті слонів» від редакції нової ігрової газети «Я сам, я сама», яка презентувала всім першокласникам примірники свого святкового випуску, кінорежисер Микола Машенко прилюдно зголосився започаткувати своєрідний кіносприсяж про життя академії — щорічний відеofilm, а в майбутньому — відкрити відділення для підготовки кіно- та телеоператорів.

Як зізнається сам Михайло Чemberжі, весь педагогічний колектив академії живе за такою формулою: «Усе буде добре». «Діти прагнуть добра, вони вірять у нього і відкриті для нього. Було б несправедливим позбавити їх цих сподівань. Діти не повинні знати про наші труднощі», — сказав Михайло Іванович. «Я завжди залишаюся оптимістом. Бо те, що зроблено нами на сьогодні — ремонт, новий інструментарій високого гатунку, комп'ютеризація навчального процесу, — створює ґрунт для успішної реалізації нашої ідеї — безперервного складення дитини про кривий вертикалі: від початкових сходинок до мистецьких вершин. І я хочу вірити в інше: наші випускники мають одержати від суспільства те, чого варті їх талант і сучасна освіта».

Наталія СЕМЕНЕНКО,
музикознавець.

мили Глужешких, в яких народилося троє дівчаток та вже був син-першокласник, одеська обрда і облдержадміністрація та Нерубайська слесарка. Трохи раніше їм безплатно надали трикімнатну квартиру, а тепер вручили чималий набір побутової техніки – холодильник, газову плиту, пральну машину, праску. Віра, Надія та Любов перебувають під постійним наглядом медичних працівників і почують себе заплано, нормально розвиваються.

● Донецьк

Понад 600 мільйонів гривень винні за електроенергію споживачі Донецької області. Найбільші боржники — вулгаріти (понад 50 відсотків боргу). Знай суми числяться також за металургією і селянами. І хоча за відвантаження в сервіс на електростанції паливо гірники отримали сповна, в генерувальні компанії «Донабасенерго» ситуацію розцінюють як тривожну: різко знизилася обсяги постачання вугілля. Не сформувалися запаси палива на електростанціях, поточного споживання станції надовго лишили 20 відсотків від потрібної кількості палива. Через суцільну бартеризацію розрахунків заробованість донецьким енергетикам у зарплаті стягнула 10 місяців.

● Миколаїв

Дев'яносто сімей працівників виробничого об'єднання «Зоря» справили новосілля в багатоквартирному 13-поверховому будинку. Він має автономну котельню, в кожній квартирі встановлено лічильники газу й води. До відподини новоселам зручно планувати кімнати, кухні, ванну, санузел. Колектив турбобудівників — один з небагатьох у Миколаєві, що за нинішньої скрути не припиняє спорудження житла.

(Початок на 1-й стор.).

Насильники, маніяки та іншого роду монстри давно стали реальністю нашого дня. Чи не тому такою популярністю користується література, яка стосується безпеки дітей та підлітків. Правоохоронці попереджають: якщо можна, не залишати дитину саму, вчїть її обережності. Психологи радять: ніколи не йдіть з дому, не помирившись з дитиною після сварки, інакше ризикуєте більше її не побачити. Проте ці та інші рекомендації розсилаються на порох при зіткненні з дійсністю, яка вносить свої корективи у причини

нищення дітей. Вечерев усім законам логіки зникає не безгладий малюк, батьки якого не просяхали від п'ятилки, а санине діти в сім'ї, котре бережуть як зіницю око. Тут є від чого збожеволіти...

Того дня 26 січня 1998 року семіринців Женецька Сіденко збирався у дитячий садок. «Мамо, маме, я не піду?» — звернувся до матері, та Жанна не хотіла, щоб хлопчик пропускав заняття перед школою. Коли син виходив з під'їзду, озирнувся, щоб помахати мамі рукою. І джок не зайшов за ріг будинку, дотик й озирався. Увечері виявилося, що син до дитсадка не дійшов.

У міліції її порадили дочекатися ранку: раптом хлопчик знайдеться. Але яка мати чекати?! Тим більше, що її дитина не могла ні з того, ні з сього піти з дому. Адже син, за натурною замкненістю, ніколи не спускався б на якісь пропозити чужих людей. Нешасний випадок? Але ж обачина, і машини зніли дуже повільно. Проте, перше, що їй стало нічого не бачити, хоча дороза, якого хлопчик у дитсадок, завжди багатолюдна. Що ж могло статися?

Жанна разом з родичами і знайомими оббігала тієї ночі всі горіща і підвали, зазираючи у всі люки. Через кілька днів по тому до пошуків підключилися солдати з військової частини, просекали всі місцевість. Хлопчик ніби кричав зверху провадлився.

Відтоді Жанна не належала собі. Де тільки вона не була зі своєю біолою. У міліції внаслідок внутрішніх справ з'явився і ВБС, у редакції газет, на телебаченні країни СНД. Завалалося — замало. За свій коштовна видрукувала дві тисячі плакатів з криком допомогти знайти дитину і разом з чоловіком розкопувала з ранку до півночної ночі. Завалалося, не було такого міста в Луганській області, де б люди не бачили це фото з до болі зворушливими прикметами: «очі краді, губи повні, волосся світле, не вимовляє літери «р», на вразому вуса маленька родимка». Вона змуснена продавати домашні речі: пошуки, які проводить самостійно, вимагають шалених грошей. А нещодавно мати звернулася до Інтерполу. Вона вірить, що Жанна живий. «Ви знаєте, — каже Жанна, — чому мені більше за все він любив сумну пісеньку про дельфіна. І вона нагадала мені ті слова про штурм і дельфіни, викнуті на берез. «Все дельфіни в утраті уплывають в океан, лише один из них отстал, лише один в беду попав...» — мучно читала вона ці рядки злибленої пісні сини.

У відділі розшуку ГУКР МВС України повідомили дані щодо кількості дітей, яких цього року шукала міліція. За першою зникло 4973 дитини. Розшукали 4640. Заступ жерть «Доля решти невідома», — каже шефнак начальниці відділу Віктор Лопатін.

У беззаступності міліцію начебто не звинувачувати. Розшукові справи розшукули від сили-силенної документів і доповіді

Відтоді Жанна не належала собі. Де

Навка

Початок нинішнього навчального року виявився багатобогатішим для доцента Херсонського технічного університету, кандидата фізико-математичних наук Артура Головка. На запрошення організаторів учасний братиме участь у черговій «Міжнародній конференції з шумів у фізичних системах та флуктуація», яка відбудеться у Гонконзі в серпні наступного року. Це не лише визнання України на найвищому світовому рівні, а й наукового внеску самого вченого з Херсонщини.

Йдеться про відкриття нового закону фізики, котрий має назву «Флуктаційний закон для стаціонарного режиму переносів зарядів».

— Досліджуваній проблемі понад сімдесят років, — розповідає Артур Головко. — Спроби фізиків подивитися ширше, підсилювальних пристроїв різних радіосигналів так само, як і нама-

а характеризували процес зростання ПУМІВ.

Торік у Москві відбувся «Міжнародний науково-технічний семінар з шумів та деградаційних процесів у напівпровідниках» під егідою Товариства радіотехніки, електроніки та зв'язку імені О. Попова — за союзних часів найвищої, так би мовити, інстанції з даного напрямку. В збірнику робіт учасників семінару детально описано й відкриття херсонського фізика.

До речі, новий закон уже має конкретне застосування — на його основі відкрито нове джерело низькочастотних флуктуацій напруги в так званих позитивно-негативних переходах та бар'єрах Шотткі. І це не єдиний аспект прикладного застосування відкриття вченого-фізика.

Херсон.

Турбота

І сирота знайде роботу

До 18 центрів соціальної підтримки молоді в Криму до кінця року додасться ще 4 — два у Сімферополі, а також у Судаку та Бахчисарай.

У Єваторії відкрито центр праці, що насамперед розв'язуватиме проблеми зайнятості сиріт, юнаків і дівчат з неблагополучних і неповних сімей, молодих матерів-одиначок. Віднині молоді допомагатимуть не комерційній структурі, а державний центр праці за участю людей, які професійно розробили ці проекти.

Структура центру включає 6 підрозділів різного напрямку роботи з молоддю, що вже через рік мають перейти на повне самофінансування.

Віктор ХОМЕНКО.
Сімферополь.

Інна КВИШКО.

Мовою цифр

Обійдемося без чужого?

Якщо топити на Волині товари народного споживання було вироблено майже на 100 мільйонів гривень, то в цьому році ця цифра буде значно більшою. Вже сьогодні розпочато відповідного періоду минулого року ріст майже на 9 відсотків. Освою 227 ових видів товарів для населення. Особливо поважаються — у випуску продовольчих товарів, які за своєю якістю й екологічною чистотою кращі за імпорти, що заповнили ринки й магазини області. Сьогодні — 36 видів власного морозива, 6 видів кондитерських виробів, 7 — мармарів. Поважають роботу швейної промисловості, бавовняні тканини, одяг. «Луганське» те для чоловіків шийть піджаканти й модні костюми, сорочки. Моде, справді, скоро зможуть обходити без чужого?

Богдан БЕРЕКЕТА.

ENERGOАТОМ

Підсумки роботи АЕС України у серпні 1998 року

У серпні 1998 року на п'яти атомних електростанціях України в експлуатації було 14 ядерних енергоблоків встановленою потужністю 12,818 МВт, що становить 24,6% від загальної встановленої енергопотужності країни. При цьому частка АЕС від загальної виробництва електроенергії в Україні становила 53,5%.

Планове завдання за місяць виконано на 102,7%. Фактично вироблено 6 млрд. 705 млн. кВт/год електроенергії.

Планові завдання місяця перевиконані всіма атомними електростанціями. Середній коефіцієнт використання встановлених потужностей (КВВП) на АЕС становив 70,3%.

№ п/п	Назва АЕС	Факт. вир. е/е, млн. кВт/год	Факт. відп. е/е, млн. кВт/год	КВВП (коэф. вик. вст. потужн.) %
1	ЗАЕС	2961	2756	66,3
2	ПУАС	1408	1336	63,1
3	РАЕС	1030	953	76,1
4	ЧАЕС	614	562	82,5
5	ХАЕС	692	656	93,0
	Усього	6705	6263	70,3

У серпні на АЕС (згідно з Міжнародною шкалою оцінки подій з ядерної та радіаційної безпеки (INES) зафіксовано 5 подій, із них 4 події класифіковані рівнем «0» (найнижчий рівень), 1 подія — рівнем «1». Події не становили загрози для персоналу, населення та навколишнього природного середовища.

Радіаційна обстановка на АЕС та у прилеглих регіонах не знавала змін і відповідає природному радіаційному фону.

Заборгованість споживачів за відпущеною атомними станціями електроенергією становить 1,7 млрд. гривень.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Збільшуються борги, а з ними — тривога

НА РІВНЕНСЬКІЙ АЕС експлуатуються три енергоблоки сумарною встановленою потужністю 1818 МВт, зокрема:
енергоблок №1 з реактором ВВЕР-440 потужністю 402 МВт з грудня 1980 року;
енергоблок №2 з реактором ВВЕР-440 потужністю 416 МВт з грудня 1981 року;
енергоблок №3 з реактором ВВЕР-1000 потужністю 1000 МВт з грудня 1986 року.
АЕС щороку виробляє до 12 млрд. кВт-годин електроенергії з понад 600 тис. Гкал теплової енергії.
На РАЕС біля як 60 структурних підрозділів із загальною кількістю працівників близько 11 тис. чоловік.

Найважливішим завданням завжди була і залишається на перспективу для колективу електростанції підготовка обладнання для роботи в зимових умовах, бо від цього залежить не лише стабільність виробництва, а й фізичне виживання міста Кузнецовська з населенням понад 40 тис. чоловік. Підготовку що розпочали фактично відразу після закінчення попередньої зими. Потрібно було організувати плановий ремонт енергоблоків з таким розрахунком, щоб усі три блоки були в робочій готовності. Перевіряли теплофікаційні системи, що забезпечують подання тепла на місто і на потреби станції, провадили підготовку будівель і споруд на промайданчику і в місті, досить уваги було приділено соціальній сфері.

Нині можна підбити підсумки, головний з них: **Рівненська АЕС до роботи в осінньо-зимовий період в основному готова.** Здійснено планові ремонти двох енергоблоків. Ремонт третього завершиться до грудня. Цілковито підготовлені інженерні мережі міста, промайданчик, будівлі. Водночас електростанція стабільно постачала електроенергію споживачам.

Зростання виробництва за 8 місяців порівняно з аналогічним періодом минулого року становить 92 млн. кВт-годин.

Проте, на думку генерального директора РАЕС Володимира Корюккіна, вважати станцію підприємством, що ефективно працює, не можна. Позначаються загальні фінансові негаради. Заборгованість НДІ України перед Рівненською АЕС за 8 місяців 1998 року становить більш як 300 млн. грн. і дедалі зростає. Грошова складова в коштах, отримуваних станцією, не перевищує 6%. Заборгованість АЕС своєму персоналу у зарплаті вже сягнула 16 млн. грн., і виплати тепер провадять лише за лютий 1998 року. Звісно, атомники змушені шукати вихід із становища, що склалося. Лише за 1998 рік АЕС від комерційної діяльності отримала 3,2 млн. грн.

То чи можна в таких умовах казати про наявність ринку електроенергії в Україні? Питання відкрите і потребує швидшого розв'язання.

Максим ЧЕРНОВ, начальник управління інформації і зв'язку з громадськістю Рівненської АЕС.

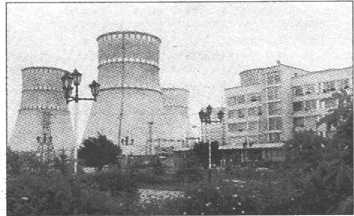
Атомна доля

Якщо не знати, що так називався молодіжний фестиваль, котрий відбувся на початку вересня в Кузнецовську — місті західноукраїнських атомників, то подумалося би про щось сумне. І справді, «живлячи» країну в борг енергією, виробники її нині ледь зводять кінці з кінцями. Закордон, як відомо, з компенсаційним фінансуванням (за критерієм ЧАЕС) на добування двох блоків РАЕС і ХАЕС не поспішає. А як це властиво самій Україні, яку ось уже вісім років мучить економічна криза — бозна.

Проте на тій самій Рівненській атомній доводилося побачити і почути щось зовсім дивне. Ось, приміром, Україна, з'ясується, єдина країна, де проводиться конкурс професійної майстерності серед молоді атомних станцій. Напередодні 25-ї річниці Кузнецовська уже вдруге «фестиваль» з юнаками та дівчатами — ровесниками української атомної енергетики. І робив це гарно! Досить сказати, що сам генеральний директор РАЕС Володимир Корюккіна, мер міста Світлана Аристова тепло вітали гостей у переповненому залі Будинку культури під час змагання команд веселих і кмітливих. А начальник відділу соціального розвитку РАЕС Валерій Шинкара, відкидаючи умовності, був «за свого» на конкурсі дискотек у наздівній мальовничому куточку Рівненщини — на базі відпочинку енергетиків «Біле озеро». Потім Ллбгз Ісхаков, віце-президент Міжнародної асоціації молодих атомників, розповів журналістам, які збиралися тут-таки, під знаменням Українського ядерного товариства на семінар «Ядерна енергетика та засоби масової інформації», що професійно займаються роботою з молоддю лише на двох станціях — Чорнобильській та Рівненській.

Ісхакову, звісно, видніше. Він об'їздив із своїми сподвижниками не одне місто, був і за кордоном (штаб-квартира асоціації у Литві). Але деши його помітили. Абревіатура руку, всіма силами підтримуваною енергетиками-атомниками, звучить аж надто виразно — «МАМА». Все і без слів зрозуміло.

Та ось Валерій Шинкара просив письменницьку братню не шитися і, за змогою, донести до самих верхів, як неспродаються і «материнська» тур-

бота про молодих, і допомога ветеранам станції, які вже з'явилися, і догляд за хворими, інвалідами. На РАЕС є своя, внутрішня, програма соціального захисту людей. 460 пенсіонерів можуть розраховувати на доплату до пенсії, нездодені, сироти — на допомогу. Добудовують реабілітаційний центр для дітей-інвалідів, будинок милосердя для самотніх і немічних. Шоправда, через брак «живих» грошей допомоги — «спісоків», підкріплені товарами послугами. Проте, вони є. А як бути тим, хто безпосередньо не пов'язаний зі станцією, адже в місті мешкають десятки тисяч?.. У Кузнецовську вважають, що статус міста має бути визначено чітко раз і назавжди — як місьце цільового призначення, міст-спутників АЕС, і соціальні програми обов'язково мають підтримуватися коштами станції.

Поки що в цьому плані — деякі непорозуміння, і рівненські атомники справляються, як то кажуть, на свій розсуд. Що з цього вийде? Подібно, привітні обличчя, дитячий сміх у парку, де працюють усі атракції (і досить задешово), «упаковані» різноманітними товарами магазини. Ціни, до речі, нижчі за столичні. От тільки не судить суворо, якщо жас бідова красуня в кафе або барі напівжареном попросити пригостити пелсі або кавою. Це вже не інфляція, сер, — безгрішній!.. А з рештою — порядок. На те й налія.

Люділка МЕНЖУЛІНА.

Кузнецовськ видно із Китаю

Експлуатаційники Рівненської АЕС стануть головними дійовими особами під час монтажу, наладки та пуску турбіни потужністю мільйон кіловатів на одній із атомних електростанцій Китаю.

Запрошення надійшло до кузнецовських спеціалістів тому, що саме вони вперше освоїли і вдосконалили в ході дванадцятирічної роботи що машину Санкт-Петербурзького металургічного заводу. Практика показала ефективність реконструкційних нововведень, яким скористалися й на Хмельницькій АЕС, де також встановлено аналогічний турбоагрегат.

... та Франції

Шляхи подальшого розвитку стосунків між французькою АЕС «Гольфем» та Рівненською атомною електростанцією накреслено координаційною радою, засідання якої відбулося на захід-

ноукраїнському ядерному об'єкті.

Директор «Гольфем» Ів Кнафф висловив задоволення рівнем побратимських зв'язків, які встановлені між обома велетнями енергетики чотири роки тому. За цей час здійснено кілька обмінів делегаціями експлуатаційників, котрі виявляли сенс впровадження міжнародних стандартів ядерної та радіаційної безпеки. Несподовано французькі атомники здійснили «декадастичний» маршавод від однієї станції до РАЕС. А в Кузнецовську провели кілька футбольних матчів. Планується обмін фольклорними групами.

Оригінально виявили свої сподівання на довготривалі взаємини зарубіжні партнери: біля входу в головний корпус «Гольфем» вони встановили високу модерну стелу на честь Рівненської АЕС. РАЕС також було обрано місцем заснування постійного представництва компанії «Електрисіте де Франс».

Віктор МАЗАНІЙ.

Ні кроку за радіаційний поріг

Свою максимальну межу допустимого рівня опромінення персоналу встановлено на Рівненській АЕС. Якщо загальнонаціональна норма перевищася, н'як бер за рік, то тут граничний показник вважають чотири.

Ця величина обумовлюється умовами і досвідом експлуатації, — стверджує начальник відділу техніки безпеки РАЕС Олег САЛАГЕВ.

У населення нерідко складається думка, що коли ти працюєш на АЕС, то приречений на постійне набирання дози радіації. Та в реальності це не так. На проведення будь-яких робіт у містях, де є випромінювання, обов'язково видається дозиметричний наряд-допуск. Жодна операція не може бути виконана без цього документа, в якому на зазначено, скільки там повинні перебувати працівник — 5, 15, 20 хвилин чи годину. На окремі роботи дозвіл дає головний інженер станції. Є безліч інших організаційних заходів, спрямованих на обмеження доз, аби не зашкодити здоров'ю.

Ніхто не приховує, що на ядерному виробництві є і небезпечні умови праці — така специфіка. Але у небезпечній зоні кожен де свідомо, адже сам об'єкт спеціальності і перебуває на

посаді, яка обумовлена контрактом, де передбачена широка шкала матеріальної компенсації. Аби зрозуміти, що ми над усім ставимо здоров'я працівників, досить поглянути на найперший показник, який дає нас ухв стрілки, а й на західні. — 0,25 бера, що відповідає 5 відсоткам від норми. Навіть така незначна доза, згідно із нашим внутрішнім порядком, дає підставу, щоб людину виділити в групу ризику і здійснювати за нею контроль.

Дозиметристі слідкують за тим, щоб не допустити довшого, аніж передбачено регламентом, перебування в небезпечних місцях. Є такі операції, що їх можуть виконати, на жаль, лише руки. І це не тільки на наших стрілках, а й на західних. Проте сьогодні дедалі ширше застосовуються роботи-маніпулятори. Скажімо, для діагностики парогенераторів, зокрема для зондування колекторів у них. На РАЕС вже є власна така апаратура. З другого боку, ефективна робота технічних служб, що здійснюють величезний обсяг модернізації, дозволяє довести параметри ядерної безпеки до світових стандартів. Саме тому помітне зниження і колективної дози опромінення на 31 відсоток.

У номер

Шахтарі знову страйкують

Не піднялися на поверхню 129 гірників шахти «Інгульська», що в Кіровограді. Актію протесту підтримали понад 400 наземних працівників та 93 шахтарі уранової шахти, що розташована в селищі Смолиному Маловисківського району.

Основна причина страйку — тримісячна заборгованість у виплаті заробітної плати. Листи зі своїми вимогами шахтарі направили Прем'єр-міністрові України Валерію Пустойову та заступникові міністра енергетики Михайлу Уманцю. Намагання уладнати ситуацію на місцевому рівні поки що нічого не дали.

Ми їм — продукти, вони нам — трактори

Росія і Україна домовилися про поставки за бартером великої партії продовольства до Санкт-Петербурга в обмін на продукцію ВАТ «Кіровський завод». В нашу країну надійде 700 тракторів «Кіровцев», 150 з яких планують поставити вже цього року.

Підготовлено перелік продукції петебурзьких підприємств (близько 300), які можуть зацікавити для здійснення операцій на бартерній основі, повідомляє ДІНАУ.

Перед законом усі рівні...

(Початок на 1-й стор.)

Власне про те говорили й учасники зустрічі. Так, голова Вишого Арбітражного суду Дмитро Притика звернув увагу на те, що зростає кількість звернень до суду, в тому числі державних органів. Однак інколи інтереси виконавчої влади вступають у суперечність з інтересами судоправних. Особливо через неадекватність законодавчого поля. Дмитро Притика, як і ряд інших промовців, наголосив на необхідності внесення змін у закон про банкрутство.

ство. Аджке, скажімо, сьогодні колективне сільське господарство, на відміну від державної податкової адміністрації, не може висудити дебіторську заборгованість, яка набагато перевищує їхній борг у бюджеті різних рівнів. На думку учасників зустрічі, Верховна Рада має терміново завершити реформування судової системи, зокрема прийняти закон про судуюність. У судів не викликає сумніву і те, що поряд із Цивільним повинен діяти і Господарський кодекс. Було внесено ряд інших пропозицій для того, щоб Верховна Рада могла сприяти дальшому становленню судової гілки влади.

Підбиваючи підсумки розмови, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко звернув увагу на те, що найбільш часом депутати заслуховують звіт уряду про роботу народногосподарського комплексу за 9 місяців. Водночас він підкреслив, що Кабінет міністрів відповідає за виконання дохідної частини бюджету, а тому важливо не тільки скорочувати державні видатки, а й дбати про наповнення казни. Тому Олександр Ткаченко висловився за те, щоб Рахункова палата могла контролювати хід виконання дохідної частини державного кошторису, хоча, як відомо, Конституційний суд позбавив її цієї функції. Він наголосив також, що найбільш часом Верховна Рада розглядає законопроекти, пов'язані з реформуванням судової системи.

У розмові взяли участь заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук та голова Комітету з питань правової реформи Василь Сіренко.

Володимир КОРОЛЮК,
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Партійні рядки

Соціалісти висуватимуть
Олександра Мороза

Соціалістична партія України заявила про намір висунути свого представника кандидатом в Президенти України на виборах 1999 року. 19 вересня Політрада СПУ обговорила кандидатуру на цю посаду. Значалося, повідомляє прес-служба Політради СПУ, що найбільш вірогідним кандидатом в Президенти України на виборах є голова СПУ Олександр Мороз.

Розглянули питання про можливість висунування О. Мороза кандидатом в Президенти України Політрада рекомендувала з'їзду СПУ.

Одночасно Політрада СПУ прийняла постанову «Про питання щодо дострокового припинення повноважень Президента України Л. Кучми» і зобов'язала організації СПУ розпочати відповідну роботу.

МАУП: недержавний вуз з державними завданнями

ЗГІДНО зі щорічним звітом ООН конкурентоспроможність країн світу в XXI столітті визначатиметься не природними і навіть не фінансовими ресурсами, а кваліфікацією робочої сили. Іншаке жваво, гаслом прийдешнього століття стає твердження: «найвища технологія — люди». Тому управління людськими ресурсами, їх формування, підготовка та раціональний використання своєю — наріжний камінь сучасної системи менеджменту, що прокинує всі рівні управління: від світоварства держав до окремої країни, регіону чи фірми.

ректори вузів і директори шкіл, бізнесмени та воячальники. Майже 15 тис. випускників МАУП працюють сьогодні в різних галузях економіки України і гідно представляють свою країну і в «найближчому», і в «далекому» зарубіжжі.

Працевлаштуванням своїх вихованців Академія починає займатися задовго до закінчення навчання. Крім того, Кадрове агентство МАУП здійснює психологічне тестування абітурієнтів, організацію виробничої практики та зарубіжних стажувань студентів, соціологічну підготовку випускників, яких працевлаштовують. Роботу з ними продовжує Асоціація випускників МАУП, яка має своє відділення в усіх регіональних підрозділах академії.

Регіональна структура МАУП в Україні включала більш як 50 представителів, відділень, центрів і філій, а в Києві діє кілька академічних інститутів (менеджменту і бізнесу, психологічної і професійної освіти та ін.), а також Ліцей МАУП, де на денному та вечірньому відділеннях навчається кілька сотень старшокласників.

Понад 30 кафедр і філій МАУП об'єднують близько 700 викладачів, 80% з яких мають учені ступені докторів і кандидатів наук, знання професорів і доцентів, академіків і членів-кореспондентів. Усі вони регулярно підвищують свою кваліфікацію на Вищих академічних курсах, створених МАУП разом з іншими державними і міжнародними академіями.

Академія прагне, щоб її випускники (особливо денного відділення), окрім набуття кваліфікації з обраної спеціальності, досконало оволоділи рідною та двома офіційними мовами ООН, сучасною комп'ютерною технікою, мали права на водіння автомобіля, а також змогу отримання спортивних розрядів, розширення кола пізнавальних і культурних інтересів. Іншаке кажучи, освітня діяльність у МАУП має на меті навчання та виховання професіоналів майбутнього, здатних гармонійно розвиватися і захоплювати своїм прикладом інших людей.

МАУП — самодінамований вуз, тому всі види і форми навчання в Академії — платні. Плата за навчання коливається від 250 (на денному відділенні) до 60 грн. (кореспондентське навчання) за місяць, що робить освіту в Академії доступною для різних верств населення. Цього року Академія знайшла можливість знизити плату на 20% з усіх видів і форм навчання. Крім того, в МАУП діє гнучка система різних пільг і скидок, що дає змогу в процесі навчання знижувати його вартість на 30%.

Отож, будучи недержавним вузом, МАУП реально сприяє розв'язанню важливих державних завдань. Це перелічимо:

- безплатна підготовка для держави кваліфікованих фахівців;
- створення нових робочих місць для професорсько-викладацького, адміністративно-управлінського та обслуговуючого персоналу;
- видання багатотисячними тиражами науково-популярної літератури з широкого кола наукових дисциплін;
- відбудова напівавтоматизованих будівель і приміщень, обладнання їх сучасною технікою і благоустрій прилеглих територій;
- систематичні відрахування до держбюджету чималих платежів у вигляді численних податків. (Останнє негативно відрізняє Україну від більшості країн світу, де брати податки з навчальних закладів вважається для держави «дурним тоном»).

Георгій ШОКІН,
президент Міжрегіональної Академії управління персоналом, заслужений працівник народної освіти України.

Основним елементом менеджменту людських ресурсів є підготовка кваліфікованих фахівців у різних сферах діяльності. Для цього необхідна розгалужена мережа установ середньої і вищої професійної освіти різних форм власності. Головним завданням такої системи освіти має стати безперервність і масовість професійно-кваліфікаційного зростання фахівців різних рівнів і галузей народного господарства. Це пов'язано з необхідністю реформування всіх без винятку сфер соціального життя постоталітарного суспільства. А за оцінкою експертів, для неперервності соціально-економічних реформ треба підготувати (або перевчити) для нових умов господарювання не менш як 25% працездатного населення.

Робота із запровадження багаторівневої системи освіти, яка відповідає б кращим міжнародним і вітчизняним стандартам, протягом уже майже 10 років ведеться в Міжрегіональній Академії управління персоналом (МАУП, м. Київ) — найбільшому недержавному вузі України. Система освіти в МАУП передбачає п'ять професійно-кваліфікаційних рівнів:

— **ліцей**, у якому учні X—XI класів отримують повну середню освіту та початкову професійну підготовку в сфері менеджменту і бізнесу;

— **коледж** призначено для випускників ліцеїв та ліцейних класів Академії (як і інших середніх навчальних закладів) і орієнтовано на підготовку молодших спеціалістів і керівників низової ланки управління для різних галузей ринкової економіки;

— **бакалаврат**, куди приймають осіб, які вже мають кваліфікацію молодшого спеціаліста (випускники коледжів Академії або будь-якого іншого навчального закладу відповідного рівня), з тим щоб протягом 2—2,5 (інколи 3-х) років підготувати з них бакалаврів в сфері менеджменту, права, соціології, психології, економіки та підприємництва;

— **магістратура**, відкрита спільно з Державною академією керівних кадрів Міністерства освіти та АПН України, призначена для підготовки керівників вищої ланки управління за найвищими спеціальностями (приймають осіб, які мають кваліфікацію бакалавра або спеціаліста);

— **докторантура** створено спільно із зарубіжними університетами та авторитетними міжнародними організаціями для підготовки докторів філософії у сфері менеджменту, бізнесу, економіки, права, педагогіки, психології та соціології (приймають спеціалістів і магістрів різних спеціальностей).

МАУП ліцензовано, атестовано і акредитовано Міністерством освіти України з 10 спеціальностей вищої освіти з правом видавання дипломів державного зразка. Академія також пройшла міжнародну інституційну акредитацію в структурі Міжнародної Кадрової Академії — члена Європейської мережі національних інформаційних центрів Ради Європи/ЮНЕСКО, що дає їй

право видавати своїм випускникам додатково до державного ще й «євродиплом» (тобто документ про вищу освіту, оформлений відповідно до конвенції Ради Європи та ЮНЕСКО). Такий документ дає його власникові змогу продовжити освіту або зайнятися професійною діяльністю (відповідно до отриманої спеціальності та кваліфікації) практично в усіх провідних країнах світу. Крім того, МАУП атестовано Міжнародною атестаційною радою, до складу якої входять представники шести держав (Білорусі, Росії, України, Німеччини, Італії і США), на предмет повної відповідності навчальних планів і програм академії рекомендаціям ЮНЕСКО. Протягом 1995—1996 рр. Міжрегіональна Академія управління персоналом (єдина з недержавних вузів) входила до двадцятки, а за підсумками 1997 р. — до десяти найкращих вузів України в загальнонаціональному рейтингу навчальних закладів.

Форми та види освіти в МАУП також різноманітні. Тут ведеться підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації різних спеціалістів за денною, вечірньою,очно-заочною і дистанційною формами навчання. Останнім нововведенням стало запровадження кореспондентської форми, призначеної передусім для осіб, які не мають (через різні обставини) змоги відвідувати вуз навіть на короткий час (інвалідів, військовослужбовців та інших категорій населення).

Різноманітність форм і видів освітньої діяльності вимагає від Академії постійного вдосконалення і розвитку науково-методичного забезпечення навчального процесу. За час свого існування МАУП підготувала і видала більш як 300 навчальних планів і програм (у т. ч. типові — для Державного центру зайнятості Міністерства праці і соціальної політики України), а також понад 200 підручників і навчальних посібників. Видання МАУП нагороджено численними дипломами міжнародних книжкових виставок, багато з них рекомендовано Міністерством освіти України, а журнал «Персонал», який Академія видає з 1991 р., зареєстровано Президією ВАК України як наукове видання економічних, юридичних, політичних, соціологічних, психологічних, педагогічних і філософських наук.

Студентами МАУП (а прийом до Академії здійснюється протягом усього календарного року) щороку стають понад дві тисячі випускників шкіл, технікумів і вузів. Деякі організації направляють на навчання до Академії цілі групи своїх співробітників (серед них Пенсійний фонд і Держпатент України, Державний центр зайнятості і фінансово-банківський підприємств та комерційних фірм). Не випадково серед випускників Академії — голови державних комітетів і заступники міністрів, народні депутати і мери, дипломати, керівні працівники адміністрації Президента,

Інформація про випуск акцій другої емісії відкритого акціонерного товариства «ЕРА» у зв'язку із збільшенням статутного фонду

I. Характеристика емітента

- 1.1. Фірмове найменування: Відкрите акціонерне товариство «ЕРА».
- 1.2. Юридична адреса та місцезнаходження: Україна, 254070, м. Київ, вул. Спаська, 9-а.
- 1.3. Код ЄДРПОУ: 03058626.
- 1.4. Дата заснування: створено у процесі приватизації КП «ЕРА» на підставі наказу РБФДМ м. Києва № 303 від 20.04.1994 р.
- 1.5. БАТ «ЕРА» зареєстровано в Подільській державній адміністрації 14.12.1994 р., свідоцтво № 03058626.
- 1.6. Статутний фонд становить 13177,5 грн. Фактично сплачений повністю.

II. Предмет та цілі діяльності:

- надання різноманітних побутових послуг;
- розробка та оптова торгівля товарами народного споживання та іншим;
- зовнішньоекономічна діяльність, створення спільних підприємств.

III. Фінансові результати:

БАЛАНС	За станом на 1.01.99 р. (т. грн.)	За станом на 1.07.98 р. (т. грн.)
I. Активи		
1.1. Основні засоби та інші позабаланні активи	1984,6	1958,4
1.2. Залишки, витрати	104,6	145,1
1.3. Грошові кошти, розрахунки	35,9	39,9
Всього:	2125,1	2143,4
II. Пасиви		
2.1. Держала власник та прирівняні до них кошти	2025,4	1993,3
2.2. Розрахунки та інші пасиви	99,7	150,1
Всього:	2125,1	2143,4
3. Прибуток:	— 31,0	— 32,1
Прибуток використано на:		
3.1. Платежі до бюджету	ні	ні
3.2. Відрахування в резервний фонд	ні	ні
3.3. Виробничий розвиток	ні	ні
3.4. Соціальний розвиток	ні	ні
3.5. Дивиденди	ні	ні
3.6. Інші цілі	— 31,0	— 32,1

IV. Чисельність акціонерів за станом на 1.07.98 р. — 1058 чол.

Чисельність працівників за станом на 1.07.98 р. — 172 чол.
у тому числі робітників — 148 чол.
службовців — 24 чол.

V. Професійні дані керівника та головного бухгалтера:

Голова правління — Стискал Олександр Володимирович, освіта вища, кваліфікація — інженер-технолог, виробничий стаж — 22 роки.

Головний бухгалтер — Гончар Олена Петрівна, освіта вища, кваліфікація — економіст, виробничий стаж — 22 роки.

VI. Опис виробничої діяльності емітента:

6.1. Основним видом діяльності є послуги населенню з пошиття та лагодження виробів з хутра, шкіри, тканини.

6.2. Виконано робіт у 1997 р. на 191,7 тис. грн., в I півріччі 1998 р. — на 69,7 тис. грн., кредиторська заборгованість на 1.07.98 р. — 100,1 тис. грн., дебіторська заборгованість на 1.07.98 р. — 32,1 тис. грн.

VII. Дані про другу емісію акцій:

7.1. Рішення про випуск акцій прийняте загальними зборами акціонерів 6.03.1998 р., протокол № 2.

7.2. Мета використання фінансових ресурсів: придбання обладнання, ремонт виробничих приміщень, реалізація предмета діяльності АТ.

7.3. Плановий обсяг емісії — 50,0 тис. грн. (п'ятдесят тисяч).

Випускаються прості іменні акції номінальною вартістю 0,01 грн. (одна копійка), в документарній формі, привілейовані акції не плануються.

Серія Б з № 00000001 по № 50000000.

Сума емісії акцій — 50,0 тис. грн.

7.4. Місце продажу акцій та виплати доходів: м. Київ-70, вул. Спаська, 9-а, БАТ «ЕРА».

Початок продажу — 25.09.1998 р.

Закінчення продажу — 10.10.1998 р.

7.5. Запланований курс — 0,01 грн. за одну акцію.

7.6. Послугами торговця цінними паперами не користуються.

7.7. Недостатність передлати потрібної кількості акцій, обумовлена емісією, не передбачається.

7.8. Якщо політ переважить наявність акцій, обумовлену емісією, передлата припиняється.

7.9. Акціонери БАТ «ЕРА» мають пільги першоочередового порядку на придбання акцій БАТ «ЕРА».

7.10. Передлата на акції проводиться шляхом видачі правлінням БАТ «ЕРА» платіжного документа на сплату за акції на підставі заяви і зараховується акціонеру за фактом повної сплати їх вартості. Моментом передлати на акції є факт сплати їх вартості, що підтверджується платіжним документом. Акціонерам, які не сплатили вартість передлати на акції протягом 2-х днів, передлата анулюється.

7.11. На суму сплачених акцій акціонерам видається сертифікат акцій серії Б.

Сертифікат акцій другого випуску після рестрації випуску акцій серії Б в управлінні ДКЦПФР та повної сплати вартості акцій. Термін обміну необмежений.

VIII. Перша передлата на акції БАТ «ЕРА» здійснювалася з грудня 1994 р. по 30.06.98 р.

Протягом цього періоду було реалізовано 1317750 акцій номінальною вартістю 0,01 гривня на суму статутного фонду 13177,5 грн.

Свідоцтво про рестрацію випуску цінних паперів № 247/10/98 від 8.05.98 р. зареєстровано Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Статутний фонд сплачено повністю (100 %).

Реалізовано працівникам підприємства 424183 акції, громадянам України — 893567 шт.

У власності керівних працівників БАТ «ЕРА» — 65875 іменних акцій (5 % від СФ).

IX. Умови розпорядження акціями:

Акції товариства можуть продаватися та купуватися на фондовій біржі. Акціонери можуть розпоряджатися акціями згідно із чинним законодавством. Акціонери можуть продавати, дарувати, закласти, передати у спадщину та здійснювати всі інші права власника щодо цінних паперів, що належать йому. Переважним правом на придбання акцій під час нової емісії користуються акціонери Товариства.

Випуск акцій піде на покриття збитків, пов'язаних із господарською діяльністю Товариства.

X. Можливі фактори ризику:

— економічна нестабільність, зміни чинного законодавства;

— різке зменшення кількості замовлень від населення — девальвація грошової одиниці.

XI. Дані про рестрацію:

— Товариство з обмеженою відповідальністю «Буддестр». Номер дозволу ДК ЦПФР № 139-Р від 24.10.96 р.

Розр./рах. 2600800005601 в АКБ «Київ» м. Києв, МФО 324298, КЗПД 24366898.

Адреса: 252030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 31, тел. 225-53-01.

Дивиденди виплачуються за підсумками календарного року один раз на рік за адресою: м. Київ-70, вул. Спаська, 9-а, БАТ «ЕРА».

Голова правління О. Стискал.

ДП «ПРАВЕКС-ГАЗ»

ОГОЛОШУЄ ТЕНДЕР

на постачання природного газу для Кременчуцької ТЕЦ Полтавської області на давальницьких умовах, а також за гроші.
Річний обсяг споживання газу - 400 млн.куб.м.

У пропозиціях необхідно вказати:

- кількість палива, що пропонується;
- ціну за 1000 куб.м;
- базис поставки;
- якісні характеристики палива;
- походження палива
- його документальне підтвердження;
- термін поставки палива.

Пропозиції надіслати за адресою:

Україна, 252021, м. Київ, вул. Кловський узвіз 9/2, ДП «Правекс-Газ».
Тел. (38-044) 294-8592. Факс (38-044) 573-9898.

Зміни до інформації

про емісію акцій нової номінальної вартості відкритого акціонерного товариства «Технашремонт»

Пункт 2.5. розділу II читати у такій редакції:

«2.5. Початок обміну акцій 5 жовтня 1998 року, кінцеві — термін не обмежений, обмін проводиться за адресою:

Київська обл., м. Біла Церква, вул. Леваневського, 87».

Арбітражний суд Донецької області (340055, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справу № 5-63 Б по банкрутству ЗАТ «Торгово-промислового підприємства «Українська цукрова компанія» (340062, м. Донецьк, вул. Ткаченко, 104, р/р 26000020500 в АК «Донецькбанк» (м. Донецьк), МФО 334970, код ЄДРПОУ 24798876).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Донецької області (340055, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справу № 5-63 Б по банкрутству ЗАТ «Торгово-промислового підприємства «Українська цукрова компанія» (340062, м. Донецьк, вул. Ткаченко, 104, р/р 26000020500 в АК «Донецькбанк» (м. Донецьк), МФО 334970, код ЄДРПОУ 24798876).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Чернігівської області (250000, Чернігів, вул. Леніна, 43) порушив справу № 5/275 «Б» по банкрутству АТ «Агроінкомхутро» (251940, Чернігівська область, Ріпкинський район, с. Нові-Яриловичі, р/р 26003200086001 у філії АПБ «Україна» в смт Ріпки, МФО 353274, код платника 00857232).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Донецької області (340055, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справу № 5-82Б по банкрутству ЗАТ «Янтар» (340062, вул. Ткаченко, 159, р/р 26003024600 у АК «Донецькбанк» (м. Донецьк), МФО 334970, код ЄДРПОУ 24815310).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Інформація про діяльність емітента БАТ «Славутський соловиний завод»

Найменування емітента	БАТ «Славутський соловиний завод»
Код ЄДРПОУ	00377733
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі свідоцтва	№ 00377733 15.01.1996 р.
Місцезнаходження	Хмельницька обл., м. Славута, вул. Крива, 138
Телефони	2-30-08, 2-28-33
Телефакс	2-30-08, 2-28-33
Основні види діяльності	Виробництво та реалізація солоду чимного 3887
Кількість акціонерів	520
Кількість власників облігацій	6176480
Чисельність працівників	2405920; 100%
Статутний фонд (для БАТ)	Квітень 1998 р.
— прості акції (кількість та частка в статутному фонді)	—
— привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для БАТ)	—
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід по його цінних паперах	—
Дата та термін виплати дивидендів, якщо вони будуть виплачуватися	—

Основні фінансові показники

показник	1 лип. 1998 р.	1 лип. 1997 р.
1. Виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) без ПДВ та акцизного збору, тис. грн.	3490,3	5827,9
2. Балансовий прибуток (збиток), тис. грн.	-374,8	+454,4
3. Всього по активах балансу, тис. грн.	41662,4	42845,9
4. Всього зобов'язань, тис. грн.	1997,3	2129,5
5. Статутний фонд: (довідково: номінальна вартість акцій)	0,25	0,25
6. Нерозподілений прибуток	—	—

До уваги акціонерів ЗАТ «ЦУМ-ФІНАНС»

Рестрація учасників зборів акціонерів призначена на 3 жовтня відбудеться 4 жовтня з 9 до 11 години за адресою: м. Київ, вул. Якутська, 8.

Приватне підприємство «Аромат», ідентифікаційний код 21632721, зареєстроване Записником РДА 17.08.94 р., сповіщає про реорганізацію підприємства у товариство з обмеженою відповідальністю «Аромат».

Вниманию акционеров ОАО «Генический РКЗ»! Сообщаем, что 30 октября 1998 года в 10 часов по адресу: 326610, г. Генический, ул. Кр. Октябрь, 4 в зале районного дома культуры состоится общее собрание акционеров. Справки по тел. 2-27-24.

Арбитражний судом АР Крим (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, дом 18) возбудило дело № 4433-11 о банкротстве Арендного предприятия «Люкс», р/с 26009200469001 в АК АПБ «Украина» г. Судак, МФО 324247, код ОКПО 22272940. Юридический адрес: 334882, АР Крим, г. Судак, ул. Ленина, дом 33.

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

До уваги акціонерів АТБТ «Жуліани»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 19 листопада 1998 року о 14-й годині, за адресою: вул. Радянська, буд. 54, м. Вишневе.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Регламент проведення загальних зборів акціонерів та його затвердження.
2. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності Товариства за 1997 рік.
3. Звіт ревізійної комісії та головного бухгалтера Товариства за 1997 рік.
4. Затвердження звітів та висновків ревізійної комісії Товариства, річних результатів діяльності Товариства та балансу за 1997 рік.
5. Визначення порядку розподілу прибутку, покриття збитків та заходів щодо погашення боргових зобов'язань товариства за 1997 рік.
6. Затвердження статуту Товариства в новій редакції. Затвердження положень, що регламентують діяльність Товариства.
7. Вибори органів управління та контролю Товариства.
8. Визначення стратегії розвитку та основних напрямів діяльності Товариства.

З проектами документів, які будуть розглядатися на зборах, Ви можете ознайомитися з 1 жовтня 1998 р. в АТБТ «Жуліани».

Ви можете внести свої пропозиції до проектів документів та кандидатур у вибори органи Товариства тільки у письмовій формі не пізніше як за 5 днів до проведення зборів. Пропозиції за кандидатур повинні супроводжуватися письмовою згодою кандидата балуватися у відкритий загальний акціонерний контроль. Рестрацію пропозицій проводить організаційна комісія за адресою: м. Вишневе, вул. Радянська, 54, о 12-й годині.

Для участі у зборах необхідно мати документ, що посвідчує особу.

При неможливості вашої особистої участі, ви можете передати право на участь у загальних зборах акціонерів своєму уповноваженому представнику на підставі доручення або надіслати доручення, засвідчене згідно з чинним законодавством, на адресу Товариства.

Телефон гня govigok 471-55-59.

У номер

● Запоріжжя

Засіб від недуги — праця

Єдиний електродний завод в Україні — відкрите акціонерне товариство «Український графіт» — першу свою продукцію випустив 21 вересня 65 років тому.

За словами генерального директора підприємства Бориса Петрона, воляр страждає тим самим хворобами, що і всі держави: не вистачає об'єктів кошту, не б'ється навітряні споживачі, основні фонди зношені більш ніж на половину. Але майже 12 тисяч членів трудового колективу працюють. З початку нинішнього року на «Укграфіті» на 32 відсотки зроста зарплата і тепер у середньому становить 342 гривні.

● Тернопіль

Придумали свято, щоб підмісти хату

Два минулі вихідні в Тернополі було людно у скверах і парках на Співочому полі і Театральному майдані, в концертних залах і на стадіоні. Відбулася широка святкова програма «День Тернополя». А щоб свято було справді святом, місто прибило, підмело, відремонтувало дороги. І на всі ці підготовчі роботи, як зазначив міський голова Анатолій Кучеренко, з бюджету не витрачено жодної копійки. Всіх фінансовий тягар узяли на себе комерційні структури, громадськість. Допомогли і промислові підприємства, які нинішнього року працюють значно краще, ніж торік.

● Чернігів

Вшанували фронтовиків-визволителів

Учора в Чернігові урочисто відзначено 55-ту річницю визволення обласного центру від фашистських загарбників. Цього дня покладено вінки та квіти до пам'ятних місць, відбулися мітинги біля Меморіалу Слави, зустрічі школярів з ветеранами. Фронтовиків-визволителів привітали на урочистих зборах святковим концертом в обласному музично-драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка. Допізна вирувала Красна площа масовим народним гулянням.

● Донецьк

Щирі вітання

Сьогодні — день народження у президента ФК «Шахтар» (Донецьк) Ріната Ахметова. І на його адресу надходить чимало поздравлень і телеграм. Одна з них із Києва, які підписали почесний президент АТ «ФК «Динамо» (Київ), народний депутат України Григорій Суркіс та головний тренер динамівців Валерій Лобановський. Разом із побажаннями міцного здоров'я і особистого щастя, в ній зокрема, йдеться:

Протягом короткого часу вам і вашим однодумцям вдалося створити боксатну команду, яка по праву належить до фаворитів українського футболу. Переконані, що підтримка величезної армії неповторних донецьких уболівальників, помножена на реальну опіку «батьків» міста, організаційський талант керівників клубу та професійну майстерність тренерів і футболістів, дасть змогу нашим друзям-суперникам із «Шахтаря» на повен голос заявити про себе на спортивних аренах Європи.

Вірменські нотки світлосайної мелодії душі

До 7-ї річниці незалежності Республіки Вірменія в столичній галереї «Грена» розгорнуто виставку живопису

та графіки «Моя Вірменія» відомих сучасних вірменських художників.

«Моя Вірменія» — це рідний і милий серцю край та нових вірменських митців Самвела Петросяна, Норайра Антоняна, Гранта Мірзоряна та Володи Матевосяна. Живописці, маючи творчу індивідуальність, неповторне світобачення, власну мелодію та експресивну лірику барв, проїняті спільним настроєм — вони маленька частина великої Вірменії. Тож і не дивно, що

картини вирають патріотичними мотивами, високі нотки яких прогадаються чи то через вивчені лінії пензля художника, чи то через півстає паутини колористичних тонів. Про тематіку живописних і графічних художників свідчать і самі назви полотен: «Старе село», «Спогада», «Сутинки» Норайра Антоняна; «Вірменський мотив», «Арагац», «Мій містечко» Самвела Петросяна; «Славський пейзаж», «Відчуття свободи», «У го-рах» Володи Матевосяна; «Го-

ра Арарат», «Ніч», «Даєє на пляжі» Гранта Мірзоряна.

— Усі ми різні, але об'єднано нас мистецтво, творчість, життя, любов до своєї Батьківщини, — каже Самвел Петросян. — Виставка «Моя Вірменія» — це наші картини, наші переживання, це наші думки, наші звуки і наша душа.

Тетяна МІШИНА.
На знімку: Самвел ПЕТРОСЯН та його картина «Арагац».

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Спорт

Високо злетів Воробей, разом із «Шахтарем»...

ФУТБОЛ. Чемпіонат країни. Вища ліга. 11-й тур. «Нива» — «Металург» Зп. 1:0. 4 000. Первак, 90. «Металіст» — «Прикарпаття». 1:0. 8 000. Карабута, 16. «Карпати» — «Крибас». 2:1. 15 000. Мзіш, 23, Коваленко, 25 — Зотов, 13. «Металург» М — «Таврія». 2:0. 8 000. Гончаренко, 65, С. Колесник, 83. «Шахтар» — «Ворскла». 7:3. 10 000. Якимович, 22, Воробей, 42, 52, 64, Селенко, 45, Ковалев, 58, Матвеев, 86 — Самоїлов, 20, Айтсис, 63, Костюк, 89. «Дніпро» — «Зірка». 1:1. 1 800. Калаченко, 49 — Мартинюк, 47. «Динамо» — «Металург» Дз. 3:0. 1 500. Каладзе, 50, Гусин, 56, Ребров, 68.

	В	Н	П	М	О
ШАХТАР	7	0	2	30	21
ДИНАМО	6	2	1	28	20
КАРПАТИ	5	5	1	13	20
Крибас	4	6	1	12	18
Металург М	5	3	3	13	16
Металург Д	4	4	3	10	11
ЦСКА	3	5	1	13	10
Таврія	4	2	5	12	14
Нива	4	2	5	8	14
Дніпро	4	1	5	10	13
Ворскла	2	4	5	11	19
Зірка	2	3	6	10	17
СК Миколаїв	2	3	5	6	17
МЕТАЛУРГ	3	0	7	11	23
ПРИКАРПАТТЯ	1	3	7	2	6

Першої поразки в чемпіонаті зазнав «Крибас». Ще перед його матчем у Львові багато хто прогнозував, що криворізькі, швидше за все, зіткнуться саме у грі проти «Карпати». Адже львів'яни останнім часом помітно збільшили оберт і набули хорошої форми. Втім, порушник спокою в нинішньому турнірі не збирався здаватися без бою. В дебюті матчу Олександр Зотов відкрив рахунок. Однак перевага тривала лише протягом десяти хвилин. Після чого «Карпати» вдалося встановити рівновагу і, не зважаючи, вийти вперед. Але і надалі гра була обопільно гострою.

Уже вкотре завдяки результативності яскраві «Шахтарі». І особливо його юний форвард Андрій Воробей, котрому 29 листопада виповниться лише двадцять. Після «хет-трику» у зустрічі проти полтавчан на рахунок нападаючого — 9 м'ячів. Нині він очолює суперечку кращих бомбардирів не тільки в Україні, а й став на цей момент лідером снайперів у чемпіонатах європейських країн.

А «Шахтар» завдяки двом перемогам поспіль — одноособистий лідер змагань. На очко від нього відстають динамівці та «Карпати». Але кияни, як відомо, провели на два матчі менше, ніж львів'яни.

У порівнянні з сумним для всіх нас матчем в Афінах, стартовий склад «Динамо» в поєдинку з донецьким «Металургом» зазнав істотних змін. У воротах уся гру віддав В'ячеслав Кернозенко. Причому, досвідчено. А Валентин Белькевич, Олександр Шковокський, Андрій Шевченко і Сергій Ребров залишилися в запасі. Юрій Дмитрулін, Олег Лужний і Олександр Голово були відсутні навіть у цьому списку.

Слід зазначити на те, що донецький клуб торік двічі обіграв чемпіона. І тепер синобілі прагнули реваншу. Однак у першому таймі діляки вони якось м'яло. А от після

перерви таки домоглися свого. Спершу Каха Каладзе, скориставшись передачею Юрія Калитвинцева, головою ефектно пробив по воротах. А потім Андрій Гусин у високому стрибку так ударом головою вдарив примусив капітулювати воротаря гостей В'ячеслава Богодолова. Це сталося після подачі кутового зліва Віталієм Косовським. До речі, повернення цього швидкого напівзахисника вочевидь посилило гру чемпіона.

Нарешті, Ребров, котрий вийшов на заміну, отримавши пас від Шевченка, тихенько котнув м'яч під воротарем, який кинувся напереві. Перший гострий мент біля воріт «Динамо» виник на... 89-й хвилині, коли Віктор Дак бив метрів з восьми. Але м'яч пролетів над поперечиною. Склалися враження, що гості прагнуть одного — уникнути розгрому. Тому більше дбали про оборону.

І насамкінець про поєдинок аутсайдерів. І для «Металіста», і для «Прикарпаття» він важив багато. Дебютантам ліги — харків'янам — вдалося провести одну результативну атаку. Перемога стала чудовим подарунком для їхнього наставника, заслуженого майстра спорту, заслуженого тренера країни Михайла Івановича Фоменка, якому минулої суботи виповнилось 50! І ми передусім до численних поздравлень ювіляра.

Віктор БРАНІЦЬКИЙ.
На знімку: заслужений тренер України Михайло Фоменко.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

А ось як зіграли у своїх чемпіонатах суперники кийського «Динамо» в Лізі чемпіонів: «Ланс» поступився в гостях «Ліон» — 1:3; «Лананіакокс» у Салоніках програвав ПАОКу — 0:2; «Арсенал» вдома розгромив «Манчестер Юнайтед» — 3:0. Нарешті, суперник кийського ЦСКА у розіграші Кубка кубків — московський «Локомотив» — поступився землякам-динамівцям — 1:2.

Лідери крокують нога в ногу

Хоккей. Чемпіонат СЄХЛ. «Сокіл» (Україна, Київ) — «Полімір» (Вілюрус, Новоноволенко). 3:1 (1:0, 2:1, 0:0). 1 000. Гончаренко, 6, 1:1 Сокол, 21, 2:1 Синьков, 34, 3:1 Бобровников, 40.

«Сокіл» — «Полімір». 3:1 (1:1, 2:0, 0:0). 0:1 Ковальчук, 3, 1:1 Безпашний, 11, 2:1 Зіневич, 27, 3:1 Бернацький, 35.

Ці поєдинки проходили майже за однаковим сценарієм. Гості з усіх сил чинили опір і гостро контратакували. А «Сокіл» зіграв просто здорово. Взагалі, вийшов приємний для ока хоккей: темпераментний, швидкий і видовищний.

Після такого влучення «дуплетом» кияни набрали 12 очок і ділять перше місце із гродненським «Німаном»,

який уломо обіграв «Металург» із латвійського міста Лієпай — 5:1 і 6:1. Цікавими мають стати поєдинки наступних турів: «Німан» — «Сокіл», які відбудуться у Гродно 26 і 27 вересня.

В. В.

***

Баскетбол. Чемпіонат країни. Чоловіки. Суперліга. «БІПА-МодасКА» (Одеса) — «Нафтохім-Аваль» (Біла Церква). 72:61, 91:84; «Азовбаскет» (Маріуполь) — «Феро» (Запоріжжя). 82:84, 98:90; «Спартак» (Луганськ) — «Будівельник» (Київ). 68:64, 83:72; «СК Миколаїв» — «ЦСКА-РІКО» (Київ). 69:61, 62:81; «Динамо» (Дніпропетровськ) — «Шахтар» (Донецьк). 73:92, 76:92.

Свідцтво про реструктуризацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 200421.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311131.
1 2 3 4 5 6 8 9 0

„БУМАР” пропонує будівельні та дорожні машини від найкращих польських виробників, гарантує термінові поставки, постійне технічне обслуговування, забезпечення запчастинами

PHZ „Bumar” Sp. z o.o.
Al. Jana Pawła II, №11; 00-828 WARSZAWA
Тел. (4822) 620-46-61; Факс (4822) 624-94-15

Представництво в Україні:
252055, м. Київ, пр.Перемоги, 22, кв. 12
Тел./Факс: (044) 274-22-71

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; видділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.ukr.com

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодателю. Редакція не заохочує поділяти позицію авторів публікацій. За точність викладення фактів відповідальність несе автор. Рукописи не повертаємо. Ілюстрації з читачами — тільки на сторінках газети.